

1 srijeda, 10.01.2007.

2 [Otvorena sjednica]

3 [Završna riječ Tužiteljstva]

4 [Optuženik je ušao u sudnicu]

5 ... Početak u 09.04h

6 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Međunarodni krivični sud za
7 bivšu Jugoslaviju zasjeda.

8 Izvolite sjesti.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro jutro svima i sretna Nova
10 Godina svima. Nadam se da smo se svi dobro odmorili i da smo sada orni za rad.

11 Prije nego što se pozabavimo današnjom temom, želio bih spomenuti da
12 prema sjećanju Vijeća jedino administrativno pitanje koje je preostalo je
13 odgovor od strana, da li se slažu da se u spis usvoje mape koje je Vijeće
14 koristilo za vrijeme posjete terenu.

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, mi se slažemo da se te mape
16 usvoje u spis. U razgovoru sa jedinicom za mape, shvatio sam da će se možda
17 priključiti i popis sa datumima mapa. No, u svakom slučaju, mi se ne protivimo
18 usvajanju tih mapa u spis.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, slažemo se da se mape uvedu u spis, ali
21 njihovo uvođenje u spis nije kompletna procedura vezana za posetu lica mesta.
22 Potrebno je uvesti i transkript sa posete, zapisnike sa posete lica mesta i
23 video-snimke. To nije uvedeno u spis, pa predlažem da se to učini.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, gospodine
25 Milovančeviću. Ako je tako, ja sam imao dojam da je to već učinjeno.

26 Mogu li dobiti potvrdu za to?

27

28

29

30

1 [Raspravno vijeće i tajnik se savjetuju]

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Milovančević.
3 Rečeno mi je da je po odluci Vijeća elektronski dio već usvojen u spis, ali da
4 transkript još nije gotov. Vijeće će se savjetovati o proceduralnom pitanju,
5 kako se pozabaviti time i kako to riješiti prije nego što strane prezentiraju
6 svoje konačne argumente. Samo trenutak, molim.

7 [Suci vijećaju]

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Očigledno je važno da se transkript
9 usvoji u spis kako bi strane, kada iznose svoje argumente, se mogle pozvati na
10 njega, ukoliko je potrebno.

11 Gospodine Whiting, Vi ste htjeli nešto reći o proceduralnim pitanjima?

12 G. WHITING: [simultani prijevod] Pa, časni Sude, ja sam samo htio
13 predložiti da damo privremeni broj tom transkriptu koji će kasnije biti usvojen
14 u spis. Mi nemamo taj transkript, pa sumnjam da će bilo koja strana to moći
15 koristiti za vrijeme svojih završnih argumenata, no to je u redu što se nas
16 tiče, jer se ne trebamo na njega oslanjati.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, Vi predlažete da damo broj,
18 kako bismo mogli to koristiti unaprijed.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 trebalo imati u vidu - gledati film sa zapi... sa posete lica mesta, druga je
2 stvar imati tekst transkripta pred sobom. To je potpuno drugi način rada. Ovako
3 Odbrana treba da sačini transkript da bi ga onda... na osnovu toga mogla da radi
4 u predmetu.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da bih Vas razumio, gospodine
6 Milovančeviću, da li Vi predlažete da ne možemo nastaviti sa završnom riječi
7 zbog toga što transkript posjete nije usvojen u spis? Je li ste to rekli? Ah, to
8 nije greška Vijeća, to je jednostavno priroda procesa, jer prijepis zahtijeva
9 vremena. Dakle, da li Vi smatrate da moramo sada prekinuti s radom?

10 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja ne kažem da je u pitanju greška Veća. To
11 je proces koji traži vreme, ali je mnogo značajnije od toga što Sekretarijatu za
12 taj posao treba vreme, činjenica da je to dokaz koji je potreban i Odbrani i
13 Tužilaštvu i Sudu. I to je dokaz koji se odnosi na sva takozvana... sve mesta
14 zločina: koji se odnosi na granatiranje Zagreba, koji se odnosi... koji je vrlo
15 bitan za procenu sistematičnosti, rasprostranjenosti zločina, teritorijalne
16 povezanosti ili nepovezanosti, izgleda lokacija, koji se odnosi na situaciju u
17 Okružnom zatvoru u Kninu.

18 Dakle, da ne... da sad ne ponavljam detalje, da ne opterećujem zapisnik,
19 da ne trošim vreme. Meni izgleda vrlo teško da Odbrana može na valjan način do
20 kraja uraditi svoj posao i da Tužilaštvo može uraditi do kraja svoj posao bez
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 postojanja ovakvog dokaza u sudskim spisima. To je stav Odbrane. Mi moramo
2 misliti jednostavno o interesima postupka.

3 Mnogo... Pri tome, časni Sude, navod, svaki navod Tužilaštva je direktno
4 vezan upravo za ono što smo mi na licu mesta videli, i na vrlo se konkretan
5 način može proveriti ili ne proveriti. Tužilaštvo taj argument uopšte nije
6 koristilo. To može biti njima na štetu ili u korist; ali ne može biti Odbrani na
7 štetu.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ono što ja ne razumijem, gospodine
9 Milovančeviću, je sljedeće: Vi kažete kako se može prosuđivati o granatiranju
10 Zagreba, o uvjetima u zatvorima, i ja se pitam šta je bolje: gledati film toga
11 ili čitati o tome? Ja Vam pokušavam objasniti da nedostaje samo pisana verzija
12 istog izvještaja.

13 Vi ste malo ranije rekli da elektronska verzija nije usvojena u spis,
14 ali ja Vam mogu reći da pismenom odlukom od 28. novembra 2006. godine, ovo
15 Vijeće je naložilo da tajnik mora dati kopije pet DVD-a i transkript stranama.
16 Dakle, ja ne razumijem kad Vi kažete da je to usvojeno tek jučer. DVD-i postoje
17 i ja ne vidim boljeg načina da se vidi što se dogodilo za vrijeme posjete nego
18 što je gledanje DVD-a.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Slažem se, časni Sude. Razumem šta kažete i ne sporim
20 činjenicu da ste 28. novembra dali takav nalog. Ali mi smo uradili i predali naš
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 *final brief* a da taj... te DVD-ove nismo dobili. Nama oni nisu dostavljeni. Mi
2 ih nismo imali kao dokaz. Mi smo eventualno o njima mogli razmišljati na osnovu
3 naše lične impresije, ali ih nismo mogli koristiti, ni njih ni transkript. To je
4 činjenica. Ja na to ukazujem.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa, to je malo drugačiji ugao sada
6 gledanja na Vaš problem. To je administrativni problem. Nalog je dan, kao što
7 sam rekao, 28. novembra prošle godine i mogu Vam reći da, od trenutka kada je
8 izdan taj nalog, DVD-i su bili na raspolaganju. Ja imam kopije tih DVD-a u svom
9 uredu. Ako Vi to niste nikada dobili, onda se to treba istražiti s tajnikom
10 Suda. Ali ja sam shvatio to što ste rekli, ako niste vidjeli te DVD-e, onda je
11 to na Vašu štetu.

12 Ali ja Vam ne mogu dati odgovor na ovo pitanje, jer je to pitanje
13 Tajništva. Nalog je dan. Ja sam Vas čuo, gospodine Milovančeviću, Vi jednostavno
14 fizički ne posjedujete te DVD-e i Vi kažete da ste zbog toga bili u nemogućnosti
15 pripremiti svoju završnu riječ. Želite li još nešto novo reći, dodati tome?

16 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mislim da me niste do kraja precizno
17 interpretirali. Ne da nismo bili u mogućnosti, nego smo morali da spremamo
18 završnu reč i *final brief* bez tog dokaza. To je jedna stvar. Druga stvar, Sudsko
19 veće je nama predalo mape, DVD-ove sa mapama lica mesta, ali... ali nam nije
20 /nerazgovijetno/ niko, ni Sudsko veće, i ako je to naložilo Sekretarijatu, ni
21 Sekretarijat. To nije problem Odbrane. Mi nismo dobili DVD-ove.

22 Mi smo pitali više puta. Rečeno nam je: "Spremaju se. Spremaju se.
23 Spremaju se." To je bilo čak i dan uoči predaje *final brief-a*, takva situacija.

24

25

26

27

28

29

30

1 Ja sam o tome govorio.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa, niste mi ništa novo sad rekli.

3 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću...
4 gospodine Milovančeviću, Vi ste spomenuli štetu za Obranu. Kako sada stvari
5 stoje, jeste li pripremili argumente za koje bi bilo potrebno koristiti
6 materijal koji se odnosi na posjetu terenu, bilo kako je taj materijal sadržan
7 na DVD-u ili na neki drugi način? Dakle, to je sada pitanje pred Vijećem: da li
8 namjeravate pripremiti takav materijal?

9 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude...

10 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ili jednostavno kažete da, kako
11 sada stvari stoje, niste u mogućnosti dati odgovarajuću ocjenu toga, zbog toga
12 što transkript još uvijek nije pred Vijećem? U čemu se sastoji šteta u ovoj
13 fazi? To niste izričito rekli Vijeću, a to bi za mene bilo relevantno.

14 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, da odgovorim prvo na prvi deo Vašeg
15 pitanja. Mi nismo napravili popis stvari ili činjenica na koje bi se odnosila
16 ova posjeta i u vezi sa kojim činjenicama bi koristili ovaj transkript, zbog
17 toga što smo svaki dan čekali da dobijemo taj materijal, nadajući se: "Pa
18 dobićemo ga makar dan pre ove situacije." To je jedna stvar.

19 Druga stvar, mi smo - ja ukazujem samo na jedan problem - a mi... ja u
20 ovom trenutku ne sugerišem da Odbrana nije u stanju da iznese svoju odbranu. Mi
21 smo po nalogu Sudskog veća postupili. Uradili smo *final brief* onako kako smo

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mislili da treba ga uradimo, spremili smo završnu reč onako kako smo procenili
2 da treba da je spremimo. Ali ukazujemo samo - i mislimo da nam je to obaveza -
3 ukazujemo na jedan propust u proceduri koji jeste, po našem mišljenju, realan i
4 ozbiljan propust. Samo se o tome radi.

5 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Dakle, želite li Vi reći da se
6 Vaša završna riječ ne treba okončati dok niste dobili mogućnost pregledati
7 transkript koji će doći pred Raspravno vijeće? Je li to ono što tražite, da
8 biste mogli imati mogućnost kada Vijeće dobije transkript, pregledati taj
9 transkript i zatim utvrditi da li želite još nešto reći? Je li to slučaj?

10 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, pitanjem ste me doveli u ozbiljnu dilemu
11 kako da odgovorim. Ovo kažem zbog toga što Odbrana ima određeni stav prema tom
12 dokazu koji je izvelo Sudsko veće i koji je vezan za sve faze zločina. Mi,
13 nažalost, nismo dobili mogućnost da u vezi sa tim transkriptima, koji su nama
14 inače poznati, da se ne razumemo pogrešno, dakle...

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mi to shvaćamo, gospodine
16 Milovančeviću. No, pitanje koje Vam je postavila sutkinja Nosworthy je, da li
17 želite mogućnost još nešto dodati svojoj završnoj riječi nakon što se usvoji u
18 spis taj transkript. Mi smo shvatili koji je Vaš problem. Ali da li Vi želite
19 mogućnost, poslije još nešto dodati svojoj završnoj riječi?

20 G. MILOVANČEVIĆ: Samo momenat, časni Sude, molim Vas.

21 [Obrana se savjetuje]

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [Suci vijećaju]

2 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, pošto pitanje samo po sebi sugerije takvu
3 mogućnost, mi takvu mogućnost prihvatamo, pošto pogledamo transkripte. Hvala
4 Vam.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Milovančeviću.
6 Izvolite, gospodine Whiting, imali ste nešto reći.

7 G. WHITING: [simultani prijevod] Pa, ja sam želio predložiti da bismo
8 možda mogli nastaviti s radom, a kada se transkript preda, mogao bi se odrediti
9 datum kada bi obje strane mogle imati mogućnost dati pismeni podnesak u vezi sa
10 transkriptima.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vijeće prima na znanje da ste Vi
12 rekli da Vi jeste u mogućnosti danas iznositi svoje završne argumente, pa
13 nastavimo sada s radom. Vijeće daje usmeni nalog da kada transkript bude na
14 raspolaganju i kada se usvoji u spis, obje strane će imati ograničenu mogućnost
15 predati pismene podneske koji će strogo se odnositi samo na taj transkript.

16 A ograničenije uključuje i to da strane neće imati mogućnost pozivati se
17 na DVD-e, zato što su DVD-i usvojeni prije dosta vremena. Ne... Sada sam dobio
18 ispravku. Budući da je gospodin Milovančević rekao da nije primio DVD-e, dakle
19 to će biti ograničeno na sve te dokaze. Hvala Vam.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude, uvaženi kolege...

2 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, hteo sam, pre nego što poštovani kolega

3 počne sa svojim delom posla, samo da pokrenemo jedno... još jedno pitanje

4 kratko. I molio bih da na momenat pređemo na privatnu sednicu.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pređimo na privatnu sjednicu.

6 [Poluzatvorena sjednica]

7 (redigirano)

8 (redigirano)

9 (redigirano)

10 (redigirano)

11 (redigirano)

12 (redigirano)

13 (redigirano)

14 (redigirano)

15 (redigirano)

16 (redigirano)

17 (redigirano)

18 (redigirano)

19 (redigirano)

20 (redigirano)

21 (redigirano)

22 (redigirano)

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25 (redigirano)

26

27

28

29

30

srijeda, 10.01.2007.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strane 11175-11176 redigirane. Poluzatvorena sjednica.

srijeda, 10.01.2007.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1 (redigirano)
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)
10 (redigirano)

11 [Otvorena sjednica]

12 TAJNICA: [simultani prijevod] Časni Sude, sada smo na javnoj sednici.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala.

14 Gospodine Whiting.

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

16 Hvala i braniocu.

17 "Nije zlo činiti zlo zlim ljudima."

18 Časni Sude, prisetićete se ovih reči sa ovog suđenja. Njih je napisao
19 svedok Odbrane u ovom predmetu, Nikola Medaković, 13. novembra 1991. godine, dan
20 nakon što su srpske snage očistile Saborsko putem ubijanja, progona, spaljivanja
21 i pljačkanja. Puno smo se vraćali na ove reči tokom svedočenja gospodina
22 Medakovića. Mi kažemo da je on nastojao da opravda ono što se desilo u
23 Saborskom. Možda on tvrdi nešto drugo. Međutim, za sada, ne želim da se
24 usredsredim na te reči već samo na to na koji način ove reči pružaju odgovor,

25

26

27

28

29

30

1 deo odgovora na pitanje koje pretpostavljam da ste Vi sebi postavili stotine
2 puta tokom ovog suđenja.

3 A to pitanje je: kako se to moglo desiti? Kako se zaboga to moglo
4 desiti? Kako to da su ljudi počinili takve gnusne zločine širom Krajine; u
5 Dubici, u Saborskom, u Lipovači, Vukovićima, Poljanku, Škabrnji, Nadinu, Kninu,
6 Bruškoj? Po našem mišljenju, deo odgovora nalazi se u tih deset reči: "Nije zlo
7 činiti zlo zlim ljudima."

8 Mnogi ljudi koji su počinili te zločine u Krajini tokom 1991., 1992.,
9 1993. godine pa sve do 1995. godine, bili su uvereni da nije zlo činiti zlo zlim
10 ljudima. Njima je stalno bilo ponavljano da su Hrvati ustaše, da su pretili da
11 će uništiti Srbe, da će ih istrebiti, likvidirati, da će nad njima počiniti
12 genocid. I ja koristim ove izuzetno huškačke izraze jer su to bili izrazi koji
13 su tada bili korišćeni. Srbi su bili učeni da se plaše Hrvata, hrvatskih vlasti
14 i hrvatskog naroda; i upravo kao što je i Milan Babić objasnio, ovaj strah je
15 ubrzo prerastao u mržnju, mržnju koja je učinila mogućim da ljudi progone,
16 ubijaju, zatočavaju, muče, pljačkaju, uništavaju, spaljuju.

17 Ali to nije sveobuhvatni odgovor na pitanje: kako se to desilo? Kako se
18 zaboga to moglo desiti? Postoji još jedan deo odgovora koji je implicitan u
19 onome što sam ja govorio, a što je od ključne važnosti za ovaj predmet, a to je:
20 to se moglo desiti. To se jeste desilo, jer tadašnje rukovodstvo je to učinilo
21 mogućim. Oni su uzrok zašto se to desilo. Oni su naveli ljude i vodili ih putem
22 etničke mržnje, nasilja i krivičnog postupanja.

23 Ti zločini širom Krajine nisu se počinili tek tako. Nisu ljudi tek tako
24
25
26
27
28
29
30

1 se podigli istovremeno i spontano i počinili te zločine u selima. Ne. Oni su
2 bili navedeni na to, dovedeni do toga. I to je učinilo njihovo rukovodstvo i
3 upravo o tome se i radi u ovom predmetu. Jer, u SAO Krajini, a kasnije u RSK,
4 glavni rukovodilac koji je doveo ljude do toga je optuženi u ovom predmetu,
5 Milan Martić.

6 Nema spora da je Milan Martić bio najznačajniji, najvažniji srpski
7 rukovodilac u Krajini. Tokom predmetnog vremena, on je bio vojni komandant u
8 Krajini, dok je Milan Babić, koji je takođe bio važan, premda je imao mnogo
9 manje moći nego Martić, je bio politički rukovodilac, vođa. Od početka pa do
10 kraja, Milan Martić je bio zadužen za policiju, koja je organizovana u borbenu
11 formaciju početkom 1991. i on je imao direktnu komandu ili značajan uticaj nad
12 TO.

13 Svedoci, kako Tužilaštva tako Odbrane, govorili su o statusu Martića,
14 njegovom uticaju i vlasti u Krajini. Gospodin Dobrijević, na primer, svedok
15 Odbrane, rekao je da je njegova vlast veoma brzo sazrela i on je prihvatio i
16 rekao da je Martić imao efektivnu realnu vlast u Krajini. Sam Milan Martić više
17 puta je govorio o vlastitoj ulozi i doprinosima u Krajini. Nekoliko primera.

18 Neposredno nakon takozvane balvan-revolucije iz avgusta 1990. godine, to
19 je dokazni predmet 4, kao i 5 - to je video-snimak koji ste toliko puta videli u
20 ovom predmetu - Milan Martić je rekao medijima da kažu: "Ovo je narodna
21 policija. Ova policija štiti ovaj narod i protiv je hrvatske vlasti koja nam
22 nanosi zlo."

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ja ću se na to kasnije vratiti.

2 Neposredno nakon događaja iz Plitvica, to je dokazni predmet 207, iz
3 marta 1991. godine, on je rekao: "Mi nikako nećemo dopustiti da se uspostavi
4 stanica policije hrvatskog MUP-a u Plitvicama... na Plitvicama. Sačekaćemo da
5 vidimo šta će vojska učiniti; a ako oni ne reše taj problem, mi ćemo ih isterati
6 na način koji mi smatramo da je najefikasniji."

7 Nekoliko dana kasnije, to je dokazni predmet 209, gospodin Martić je
8 rekao: "Kninska policija je toliko zaokupljena odbranom granica Krajine i
9 zaštitom srpskog naroda od hrvatskog MUP-a, da jednostavno ne može se više
10 baviti pitanjem rješavanja ovakvih kriminalnih aktivnosti. Ali radi na tome i to
11 će se uskoro rešiti."

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] O kojim aktivnostima govorite?

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, to je granatiranje,
14 podmetanje bombe u jedan... jednu kafanu čiji su vlasnici bili jedan hrvatski
15 par.

16 Časni Sude, ja ću govoriti svega o nekoliko izjava koje je izneo
17 gospodin Martić, ali smatram da je korisno da se sve pročitaju, jer njegove
18 vlastite reči iz toga vremena podržavaju mnoge elemente naše teze protiv njega.

19 7. jula 1991. godine, Martić... gospodin Martić, izvinjavam se, je
20 rekao, a to je dokazni predmet 213, je izjavio da su: "Njegovi ljudi jedina
21 srpska oružana formacija u Jugoslaviji," i da: "Oni su dovoljno dobro naoružani
22 i sposobni da brane srpska etnička područja tamo."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 U tom istom članku, gospodin Martić je govorio o uspjesima njegovih
2 jedinica i o modernoj i teškom naoružanju koje su pribavili. Tog istog dana - a
3 to je značajan datum jer je to bila godišnjica demonstracija i protesta protiv
4 hrvatskih simbola i policijskih uniformi, tako da je bilo puno intervjua toga
5 dana - i tog istog dana, gospodin Martić je u jednom intervjuu, a to je dokazni
6 predmet 973, rekao daje: "Naš jedini cilj da branimo ognjišta naših očeva u
7 Krajini. Nema razloga da krijemo bilo šta. Mi smo obučili brojne muškarce za
8 odbranu, a odnedavno ima i mnogo devojaka u našim redovima."

9 14. avgusta 1991. godine, dokazni predmet 626, gospodin Martić je
10 govorio ne samo o odbrani SAO Krajine, već i o teritoriji Slavonije, Baranje i
11 Zapadnog Srema i o međusobnoj pomoći i saradnji između tih područja. Nekoliko
12 dana kasnije, 19. avgusta, to je dokazni predmet 215, gospodin Martić je rekao
13 da nikada nije sanjao da će imati toliku vojnu moć na svom raspolaganju.

14 Zatim, 4. septembra, gospodin Martić jeste odveo svoje ljude u Borovo
15 Selo, gde su se oni upustili u borbe. On ih je zvao Specijalne jedinice Knindže.
16 To je dokazni predmet 473. U oktobru i novembru 1991. godine, gospodin Martić je
17 izjavio u intervjuu, a to je dokazni predmet 478: "Ja mogu da se borim protiv
18 ustaša. Ja znam kako da se borim i to sam i pokazao."

19 9. decembra 1991. godine, gospodin Martić je govorio na sednici
20 Predsedništva SFRJ. To je dokazni predmet 917. On je govorio protiv prihvatanja
21 mirovnog plana i jasno stavio do znanja da će se radije boriti negoli prihvatiti
22 taj plan. On je rekao: "Čini se da je večna sudbina Srba da se bore do... pa čak
23 i do istrebljenja, ukoliko je to potrebno, i mi ćemo to ponovo činiti." On je

24

25

26

27

28

29

30

1 takođe izjavio: "Sve dok ih potpuno ne pobedimo vojno gledano, dok ih ne
2 prinudimo da kapituliraju, mi nećemo imati sreće."

3 On je objasnio da se ne mogu prihvatiti snage UN-a na teritoriji "koje
4 smo mi oslobodili krvlju. Ja ne govorim sada o osvajanju, već oslobađanju. Mi
5 smo imali stotine žrtava, ljudi koji su dali svoje živote za Krajinu."

6 Zatim, 12. decembra 1991. godine, gospodin Martić u dokaznom predmetu
7 518 je rekao: "Narod i policija SAO Krajine vlastitom krvlju su branili slobodu
8 koju su izvojevali i to će činiti i nadalje." Kad je reč o policiji, gospodin
9 Martić je rekao da:" Oni su deo oružanih snaga i uvek će biti važan sastavni deo
10 u koordinaciji između svih snaga SAO Krajine i jugoslovenskih snaga."

11 Dakle, tokom celokupnog tog perioda, gospodin Milan Martić je govorio o
12 tome kako njegovi ljudi, njegovi ljudi, brane Krajinu.

13 Ali sada, časni Sude, mi sada imamo jedan neverovatan trenutak
14 nestajanja. Iznenada, policija SAO Krajine ne postoji, nigde je nema. Odbrana
15 nam je rekla, suprotno brojnim dokazima, da oni zaista nisu nigde bili blizu
16 većih okršaja. Rečeno nam je policija čak nije ni postojala u Dubici, Baćinu i
17 Cerovljanima u septembru i oktobru 1991. godine. Ti ljudi za koje su svi
18 verovali da su snage policije SAO Krajine, pa to su tek bili odmetnici.

19 U Plaškom, blizu Saborskog, znamo da u maju 1991. godine, jedinica
20 specijalaca je osnovana u okviru saokrajinske policije, na prijedlog gospodina
21 Martića, pod zapovjedništvom Nikole Medakovića, koji nam je sam to rekao. On je

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bio izravno pod zapovjedništvom gospodina Martića, ali kada su se stvari
2 zahuktale, u augustu i septembru 1991., rečeno nam je da je ta specijalna
3 jedinica raspuštena. Kada je zapovjednik Teritorijalne obrane i... i šef
4 policije, redovne policije u Plaškom, Bogdan Grba i Dušan Latas, kada govore o
5 specijalnim jedinicama policije u dokumentima u novembru 1991., pa to je bila
6 greška.

7 U napadu na Saborsko, policija se približila Saborskom, ali nije ušla. A
8 kada je Dušan Latas u svom izvješću spomenuo da je policija ušla u Saborsko, pa
9 on je jednostavno pogriješio. U Škabrnji, policija uopće nije sudjelovala u
10 borbama. Suviše su bili zaposleni baveći se redovnim policijskim poslovima u
11 Benkovcu. Policija u Bruškoj, u decembru 1991. nosili su uniforme SAO Krajine,
12 najavili su da su oni policija SAO Krajine. E pa, to je sve bila krivotvorina.

13 Policija nije imala nikakve veze sa zatvorima u Kninu, nikada nisu bili
14 tamo. Jedan svjedok Odbrane je čak tvrdio da specijalne jedinice policije uopće
15 nisu postojale do 1992. godine. A u skladu sa tim nestajanjem, sad nam je
16 odjednom rečeno da gospodin Martić nije naredio napade na Zagreb u maju 1995.,
17 unatoč tome što je on nekoliko puta izjavio da je to učinio.

18 Zašto, časni Sude, Odbrana bježi iz Dubice, Saborska /sic/, Škabrnje,
19 zatvora, Bruške, iz Zagreba? Pa zbog jednog vrlo jednostavnog razloga, a to je
20 da su dokazi da je na tim mjestima došlo do zločina ogromnih. Ti dokazi također
21 dokazuju van svake razumne sumnje da je u svakom od njih sudjelovala policija
22 SAO Krajine. Na nekim mjestima, dokazi o sudjelovanju policije su neoborivi.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ja ću se baviti svakim mjestom ponaosob, iako je Odbrana u svojoj
2 završnoj riječi se pozabavila samo nekima od tih mjesta.

3 No, prvo pogledajmo širu sliku, jer u ovom predmetu, Milan Martić je
4 optužen za sudjelovanje u udruženom zločinačkom poduhvatu. Cilj tog poduhvata
5 bio je nasilno uklanjanje Hrvata iz Krajine, kako bi se stvorila država kojom
6 dominiraju Srbi. Tužiteljstvo, dakle, mora dokazati van razumne sumnje da je
7 grupa osoba djelovala zajedno sa zajedničkom svrhom kako bi postigli kriminalni
8 cilj prisilnog uklanjanja hrvatskog stanovništva iz Krajine i da je Milan Martić
9 sudjelovao u tom zajedničkom cilju.

10 Kada je riječ o konkretnim zločinima u optužnici, osim onih u točkama 9
11 i 10, koji inkriminiraju deportaciju i prisilno preseljenje, a to je sama srž
12 zajedničke svrhe udruženog zločinačkog poduhvata, Tužiteljstvo također mora
13 dokazati ili da je to bilo dio zajedničke svrhe udruženog zločinačkog poduhvata
14 i da su pripadnici tog poduhvata, uključujući gospodina Martića, svi imali taj
15 zajednički cilj ili da su ti zločini bili prirodni i pre... prirodna i
16 predvidiva posljedica zajedničkog cilja nasilnog uklanjanja hrvatskog pučanstva
17 iz Krajine.

18 Dopustite mi da sada zastanem kako bih nešto rekao. Biće Vam drago čuti
19 da neću jako puno govoriti u ovoj završnoj riječi o pravnim elementima krivičnih
20 djela. Ali kada to budem činio, ja ću to činiti vrlo kratko. Nađam se da će to
21 biti točno, ali će ipak biti vrlo skraćeno.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Neka bude točno.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, biti će točno. Ali naš kompletan i
2 definitivan stav o pravnim elementima je izložen u potpunosti u našem pismenom
3 podnesku.

4 Dakle, prema obliku odgovornosti, po zločinačkom udruženom poduhvatu,
5 Tužiteljstvo ne mora dokazati da je sam gospodin Martić neposredno izvršio
6 krivična djela ili da je planirao, poticao, naređivao ili sudjelovao u nekom od
7 obliku po pravilu, odnosno po članku 7(1) ili da su njegovi ljudi pod njegovim
8 zapovjedništvom u tome sudjelovali. Činjenica je da s mogućim izuzetkom napada
9 na Lipovaču, Poljanak i Vukoviće, Tužiteljstvo je dokazalo van svake razumne
10 sumnje da je policija SAO Krajine sudjelovala i pomagala u napadima u kojima su
11 počinjeni zločini. Dakle, u najmanju ruku, oni su pomagali i podržavali
12 počinjenje zločina, a u nekim slučajevima i sama policija je počinila zločine. O
13 tome ću govoriti kasnije kada budem govorio o konkretnim mjestima zločina koji
14 se navode u ovom predmetu.

15 Ali, zadržimo se zasada na udruženom zločinačkom poduhvatu koji, usput
16 budi rečeno, nije uopće uzet u razmatranje u završnom podnesku Odbrane. Kao
17 prvo, da li je više ljudi surađivalo na zajedničkom cilju? Pa naravno da jeste.
18 Dokazi pokazuju da do augusta 1991., dakle već tada srpski vođe u Krajini, u
19 Beogradu i u JNA su zajednički radili na zajedničkom cilju, premda su među njima
20 postojala neka unutarnja rivalstva tu i tamo.

21 Sam Milan Martić je to tada rekao, prije toga, za vrijeme toga i nakon
22 toga. On je često hvalio suradnju koju je imao sa JNA i podršku koju je dobivao
23 iz Beograda, a naročito od Slobodana Miloševića. Pogledajmo sada jedan primjer
24 takve izjave gospodina Martića. To datira iz februara 1992. i usvojeno /?je/ u
25 spis u ovom predmetu.

26

27

28

29

30

1 I to ćemo prikazati na programu *Sanction*.

2 [Gleda se videosnimka]

3 G. WHITING: [simultani prijevod] Ništa ne čujem.

4 Treba li nešto pritisnuti, kakav gumb?

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, izgleda da imamo

6 tehnički problem. Ljudi u audiovizualnoj kabini ni sami ne mogu to čuti. Oni

7 pokušavaju riješiti problem. Možda se možete na ovo vratit kasnije. Ja znam kako

8 to utječe na Vašu prezentaciju.

9 G. WHITING: [simultani prijevod] Pa, sada sam želio prikazati jedan niz

10 videosnimaka, pa ako nije nezgodno, možda bismo mogli malo ranije imati pauzu

11 kako bi se riješio tehnički problem, pa bih onda nastavio.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li biste željeli sada pauzu do

13 1030h?

14 G. WHITING: [simultani prijevod] Bio bih zahvalan.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nadam se da će za to vrijeme biti

16 riješen tehnički problem. Sada uzimamo pauzu pola sata.

17 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

18 ... Početak pauze u 10.00h

19 ... Sjednica nastavljena u 10.29h

20 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

21 Izvolite sjesti.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prije nego što nastavite, gospodine

23 Whiting, želio bih samo spomenuti da, obzirom na činjenicu da smo ranije uzeli

24 pauzu, radit ćemo sat i trideset minuta i sljedeću pauzu ćemo uzeti u 12.00

25 sati.

26 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

27

28

29

30

1 [Gleda se videosnimka]

2 "P: *Mr. Babić, could you read the statement, please?*

3 O: Rekao sam: 'Hvala, časni Sudija. Izlazim pred ovaj Tribunal sa

4 dubokim osjećanjem sramote i kajanja. Dozvolio sam sebi da učestvujem u progonu

5 najgore vrste protiv ljudi, samo zato što su bili Hrvati a ne Srbi. Nevini ljudi

6 su bili proganjani. Nevini ljudi su nasilno isterani iz svojih kuća i nevini

7 ljudi su ubijani. Čak i nakon što sam saznao šta se dogodilo, ćutao sam o tome.

8 I još gore, nastavio sam /nerazgovijetno/ i kroz moje vlastite aktivnosti postao

9 i lično odgovoran za nehumane postupke koji su pogodili nevine ljude.

10 žaljene koje zbog toga osećam je bol sa kojim moram živjeti ostatak

11 života. Ovi zločini i moje učešće u njima nikada ne mogu biti opravdani. Ostajem

12 bez reči kada treba da izrazim duboku dubinu moga kajanja za ono što sam učinio

13 i za uticaje mog greha na druge. Mogu samo da se nadam da iznoseći istinu,

14 priznavanjem krivice i izražavanjem mog kajanja, mogu poslužiti kao primer

15 drugima koji još pogrešno veruju da takva nečovečna postupanja mogu ikada biti

16 opravdana.

17 Samo istina može dati mogućnost srpskom narodu da se rastereti

18 kolektivne sramote. Samo priznanjem krivice, ja mogu preuzeti odgovornost za sve

19 pogrešno što sam uradio. Ja se nadam da svojim kajanjem mogu bar malo olakšati

20 patnje onima koji su patili. Shvatio sam da nam neprijateljstva i podijeljenost

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nikada ne mogu poslužiti da bolje živimo. Shvatio sam da naša pripadnost istoj
2 ljudskoj vrsti je značajnija od bilo koje razlike između nas. Shvatio sam da
3 samo kroz naše međusobno razumevanje i pomirenje, možemo imati šansu da živimo
4 kao ljudi u miru i tako obezbedimo bolju budućnost za našu decu i generacije
5 koje dolaze.

6 Molio sam Boga da mi pomogne da se pokajem i zahvaljujem Bogu na
7 mogućnosti koju mi je pružio da izrazim svoje kajanje. Molim moju braću Hrvate
8 da oprostite svojoj braći Srbima. Preklinjem moj srpski narod da ostavi prošlost
9 iza sebe i okrene se budućnosti, gde će dobro, saosećanje i pravda na neki način
10 olakšati rezultate zla u kome sam i sâm učestvovao. I na kraju, bezrezervno
11 stavljam sebe na raspolaganje ovom Tribunalu i međunarodnom pravosuđu. Hvala
12 Vam.'

13 To su bile moje reči tada, a i sada su."

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, možete li Vijeću
15 dati bilo kakve dokaze koji podupiru taj stav?

16 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, časni Sude, upravo sam se spremao
17 to učiniti. To je sve izneseno i u pismenom podnesku, ali ja ću govoriti o
18 dokazima koji potvrđuju.

19 Svjedok MM-079 je svjedočio da mu je 1991. godine gospodin Martić rekao
20 da: "Srbi u Krajini žele živjeti u istoj državi, u jednoj jedinoj državi, sa
21 svim drugim Srbima u Jugoslaviji, što uključuje i Srbe u Srbiji." Dakle, on je
22 rekao da želi živjeti sa Srbima.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 MM-03 je svjedočio da gospodin Martić i armija imaju isti cilj, da
2 povežu srpske zemlje i očiste to područje od Hrvata. On je rekao da to znači da
3 Hrvati više neće tamo živjeti.

4 MM-078 je svjedočio: "Da je postojao stalan pritisak na hrvatske
5 građanine Knina," počevši već od 1990. godine.

6 Pogledajte također i izjave koje je tada davao gospodin Martić. Prije
7 nego što to učinim, vraćajući se na gospodina Babića, želio bih primijetiti da
8 je, po našem mišljenju, on unakrsno ispitivan o ciljevima zajedničkog... odnosno
9 udruženog zločinačkog poduhvata, tako da čak i ukoliko nema potvrđujućih dokaza,
10 Vijeće se može na to osloniti. No ipak takvi dokazi su brojni, i kada je riječ o
11 svjedočenjima i kada je riječ o činjenicama na terenu, a na to ću se osvrnuti za
12 koji trenutak.

13 Dakle, pogledajte što je tada govorio gospodin Martić. Prisjetite se
14 njegove izjave medijima u augustu 1990. godine. To su dokazni predmeti 4 i 5
15 koje sam već spomenuo i rekao sam da ću se vratiti na to. To je video koji ste
16 puno puta vidjeli, kad on stoji pored jednog kamiona i govori: "Ovo je narodna
17 policija."

18 I prisjetite se što je on tada rekao. On je rekao, "narodna policija
19 brani ovaj narod, narod koji nama čini zlo /kako je prevedeno/." Na koga on
20 misli kad govori o "ovom narodu", policija štiti "ovaj narod"? Da li misli na
21 sve ljude koji žive u Krajini, bez obzira na njihovu nacionalnost? Ne. Ne, on
22 govori o Srbima u Krajini.

23 7. jula 1991., gospodin Martić je rekao: "Krajinska policija brani
24
25
26
27
28
29
30

1 srpsku zemlju, srpska etnička područja." To je dokazni predmet 498.

2 Istog dana, on je rekao da njegovi ljudi i JNA imaju isti cilj, da brane
3 jedan narod koji je izrazio svoju volju na referendumu 12. maja 1991; da se želi
4 pripojiti Srbiji i Crnoj Gori i drugima koji žele živjeti u Jugoslaviji. I to je
5 dokazni predmet 973. O kojim ljudima, o kojem narodu mi ovdje govorimo? Pa
6 naravno, o Srbima.

7 Te izjave koje je on uvijek iznova davao nisu počinjene u afektu, u
8 jednom trenutku. U oktobru 1994., gospodin Martić se koristi istim izrazima. U
9 jednom intervjuu, a to je dokazni predmet 496, kaže: "Smatrao sam da mi moramo
10 osloboditi svoje etničke teritorije."

11 U julu i augustu, pa sve u jesen 1991., u isto vrijeme kad je gospodin
12 Martić govorio da je posao policije Krajine braniti Srbe, srpske zemlje, srpska
13 etnička područja, on je davao ultimatum u kojima je zahtijevao da Hrvatska
14 policija napusti hrvatska sela u Krajini. Je li bilo mjesta za Hrvate, u ovoj
15 novoj srpskoj državi koja se stvarala? Ne, očito da ne. Ta je država bila za
16 Srbe. Policija je trebala braniti srpska područja i Srbe. Za Hrvate tamo nije
17 bilo mjesta.

18 No, još više od toga, više od onoga što smo saznali iz izjava svjedoka i
19 svjedočenja u ovom predmetu i izjava koje su tada dane, znamo koji je bio
20 zajednički cilj udruženog zločinačkog poduhvata iz događaja koji su se zbivali u
21 jednom hrvatskom selu za drugim, u nizu hrvatskih sela. I ti događaji govore,
22 upravo vrište glasnije nego što bi mogao učiniti bilo koji svjedok. Uvijek
23 iznova, hrvatska sela su izolirana, opkoljena, granatirana, provocirana, a zatim
24
25
26
27
28
29
30

1 napadana na način koji je bio smišljen da istjera hrvatsko pučanstvo. To je bio
2 obrazac koji se uvijek ponavljao i to je dokaz koji je nepobitan.

3 To se dogodilo prije intenzivnih borbi u jesen 1991., za vrijeme tih
4 borbi, a i poslije njih. To se dogodilo u Potkonju, Lovincu, Glini, Strugi,
5 Kijevu, Vrlici, Drnišu, Dubici, Baćinu, Saborskom, Cerovljanima, Poljanku,
6 Vukovićima, Lipovači, Škabrnji, Nadinu, Bruškoj i drugim mjestima. Nakon
7 osnivanja Republike Srpske Krajine početkom 1992. godine, to se nastavljalo, uz
8 sudjelovanje i odobrenje policije u mjestima kao što su Kijevo i Knin, tako da
9 1994. godine gotovo svi Hrvati su već bili istjerani iz Republike Srpske
10 Krajine. Može se pretpostaviti da netko želi prirodne posljedice svojih djela,
11 osobito kada se te posljedice uvijek iznova događaju.

12 Neću govoriti o svakom selu i o svakom događaju, jer o tome se detaljno
13 govori u našem završnom pismenom podnesku, ali ću se nekoliko trenutaka
14 usredotočiti na prvi primjer koji smo naveli, a to je Potkonje, jer to puno
15 govori o obrascu koji će se kasnije ponavljati. Napad je započeo 2. maja 1991.
16 godine. Premda policija SAO Krajine nije u to vrijeme ništa poduzimala kada su
17 se Srbi naoružavali u SAO Krajini, i štoviše je čak sudjelovala u tom
18 naoružavanju, ona se okomila na Potkonje, gdje je pučanstvo bilo najmanje 95%
19 Hrvata, kako bi pokrenula operaciju da tamo otme oružje. To je svatko mogao
20 shvatiti, da će to biti jasna poruka Hrvatima. Oni će biti razoružani, dok će
21 okolna srpska sela ostati naoružana.

22 Svjedok MM-78 je svjedočio da je policija "pustošila i harala" za
23 vrijeme te operacije i da je psihološki učinak na hrvatsku po... na hrvatsko

24

25

26

27

28

29

30

1 pučanstvo "bio razoran". Dakle, moglo se predvidjeti, što se i dogodilo, da je
2 to natjeralo Hrvate da odu. Kada je unakrsno ispitivan, isti svjedok MM-78 je
3 posvjedočio da ono što se dogodilo u Potkonju je bilo u skladu s politikom
4 vlasti Krajine u to vrijeme, da protjera Hrvate iz svojih domova i sela i to se
5 kasnije dogodilo svugdje gdje su živjeli Hrvati. On je rekao da to što se
6 dogodilo je "samo potvrdilo ono što će se dogoditi kasnije. Potkonje, Kijevo,
7 Vrpolje, sva mjesta gdje su Hrvati bili u apsolutnoj većini ili značajnoj većini
8 su jednostavno nestala". To je u transkriptu u retku 45... odnosno na stranici
9 4521 do 22.

10 Svjedok Obrane, MM-96, je također svjedočio o Potkonju i o policijskoj
11 operaciji u tom selu. On je posvjedočio da za vrijeme operacije, da, policija je
12 pucala u zrak, pretraživala kuće, uhitila nekoliko ljudi i odvela ih u zatvor u
13 Knin. On je potvrdio ono što je rekao MM-78, da je ta operacija imala razorni
14 psihološki učinak na Hrvate i da je natjerala Hrvate da odu.

15 On je također priznao za vrijeme unakrsnog ispitivanja, a to je važno,
16 nešto o prirodi operacije u Potkonju. Video koji ću Vam sada pokazati je sa
17 stranice 7067 transkripta, a budući da je malo teško čuti engleski prijevod, ja
18 sam zamolio da se i transkript prikaže na monitoru.

19 [Gleda se videosnimka]

20 "P: Želeo bih da pogledamo šta se desilo u Potkonju. Vi se slažete,
21 zar ne, da 1991. godine stanovništvo u mestu Potkonje je bilo 95% hrvatsko i 5%
22 srpsko?

23 O: Ne, tužioče, nije mi tačan... nije mi poznat /nerazgovijetno/, ali
24
25
26
27
28
29
30

1 većinsko je bilo... u tom selu je bilo, u Potkonju, većinsko hrvatsko
2 stanovništvo. U kojem omjeru tačno, ne znam, ali dosta je bilo više Hrvata.

3 P: Jasno mi je da Vam nije možda poznat tačan procent, ali kada
4 kažete 'prevashodno hrvatsko', da li se slažete da je to bilo gotovo isključivo
5 hrvatsko, odnosno da je preko 90% ljudi bilo hrvatskog porekla?

6 O: Na taj procent, složio bih se.

7 P: Vi ste izjavili da nikada niste dobili naređenje 'da se pravi
8 razlika između građana na osnovu njihove nacionalnosti, političke orijentacije,
9 veroispovesti.

10 Da li sećate da ste to izjavili?

11 O: Sjećam se i dalje smatram da sam se tako ponašao.

12 P: Ali zatim, svega nekoliko minuta nakon što ste to izjavili, a to
13 je na sledećoj stranici transkripta, na stranici 6847, Vi ste izjavili da ste
14 dobili naređenje da se razoružaju Hrvati u Potkonju koji su se naoružali. Nije
15 li to bilo naređenje koje je bilo usmereno prema jednoj etničkoj nacionalnoj
16 grupi, odnosno Hrvatima?

17 O: Po toj akciji moglo bi se reći da je to tako."

18 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, priznanje ovog svedoka
19 Odbrane je važno iz dva razloga. Najpre, ono potvrđuje da od samog početka, od
20 maja 1991. godine, policija je izdvajala i napadala Hrvate i to na taj način da
21 oni se plaše i da moraju da odu.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Zatim, premda je svedok prvobitno izjavio da nikada nije dobio naređenje
2 da se pravi razlika između građana na osnovu nacionalnosti, on je priznao da
3 naređenje da se vodi operacija u Potkonju jeste bilo usmereno, jeste se odnosilo
4 na jednu etničku grupu, na Hrvate.

5 Od tog trenutka, tokom ispitivanja, mi tvrdimo da zvanični stav,
6 opravdanja, isprike, racionalisanje, dvoličnost, sve se to raspalo i nestalo je,
7 istina o onome što se desilo u Potkonju je izbila na videlo. A Potkonje je bilo
8 samo početak. Kasniji napadi su bili još više žestoki i još više razarajući.
9 Gospodin Van Lynden je od srpskih vojnika čuo u julu 1991. godine, nakon napada
10 na Strug, da je njihov cilj da se regija očisti od Hrvata. I on je sam rekao da
11 je to, po njegovom mišljenju, bio prvi pokušaj etničkog čišćenja. A to je upravo
12 ono što se i dešavalo u svim hrvatskim područjima Krajine nakon toga.

13 U svetlu svih dokaza uzetih zajedno, svedočenja svedoka, tadašnjih
14 izjava, dokumenata i prevashodno toga šta se desilo na terenu, nema nikakve
15 sumnje u vezi toga šta je bio zajednički cilj udruženog zločinačkog poduhvata.
16 Cilj je bio napad na hrvatska područja i da se natera hrvatsko stanovništvo da
17 ode putem bilo kojih sredstava, uključujući i opšterasprostranjenih zločina. Ne
18 samo da je to bila svrha i cilj udruženog zločinačkog poduhvata, to je zapravo
19 ono što se desilo u Krajini tokom godina za koje se tereti u optužnici.

20 Na koji način je gospodin Milan Martić učestvovao u tom udruženom
21 zločinačkom poduhvatu? Setite se najpre načina na koji je Milan Babić priznao
22 učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu, a to je Pretresno veće u njegovom
23
24
25
26
27
28
29
30

1 predmetu zaključilo da je dovoljno da mu se izrekne osuđujuća presuda na 13
2 godina zatvora.

3 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, pre nego što
4 nastavite, recite nam koje je to bilo pitanje... Mogu li Vam postaviti jedno
5 pitanje?

6 G. WHITING: [simultani prijevod] Da.

7 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li ovo Pretresno veće može
8 da se pozove i koristi bilo kojim zaključkom nekog drugog Pretresnog veća, a što
9 se odnosi na krivicu Babića i njegovo učešće, ukoliko ga je bilo, u udruženom
10 zločinačkom poduhvatu? I ukoliko je to slučaj, možete li mi reći zašto? Mi ne
11 poznajemo dokaze koji su bili predloženi tom Pretresnom veću. Ne znamo da li su
12 oni slični ili različiti od dokaza koje smo videli u ovom predmetu. Želela bih
13 da mi to objasnite.

14 Šta je Babić izjavio pred ovim Sudom? I želela bih da se napravi razlika
15 između tog predmeta i onoga što imamo ovde. No, kad je reč o zaključku drugog
16 Pretresnog veća, a u okolnostima gde je on priznao krivicu, na koji način se to
17 odražava na zaključke ovog Pretresnog veća kada treba da donese odluku po
18 optužnici protiv gospodina Milana Martića?

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja smatram da Pretresno
20 veće može da se osloni na te zaključke, jer materijal koji je predložen... koji
21 je predložen Pretresnom veću u predmetu *Milan Babić* je bio predložen i ovom
22 Pretresnom veću i jeste uvršten u spis u ovom predmetu. Činjenični osnov za
23 priznanje krivice je u osnovu kao dokazni predmet 174.

24 Tako da Vi imate te činjenice na uvid i po našem mišljenju one se slažu
25 sa činjenicama o kojima su govorili svedoci. Osim toga, odluka Pretresnog veća

26

27

28

29

30

1 je uvrštena u spis i ta odluka, odnosno presuda pokazuje Pretresnom veću na koje
2 činjenice se pozivalo ono drugo Pretresno veće kad je izvelo svoj zaključak.

3 Ja bih rekao da ovo Pretresno veće može da se osloni i na dokazne i na
4 pravne zaključke tog Pretresnog veća. Najpre, to su činjenice koje je priznao
5 gospodin Babić. On je priznao šta je uradio i te činjenice su uvrštene u spis i
6 svedoci su ih potvrdili. Tako da se na njih možete oslanjati kao dokazni
7 materijal, dakle, kad je reč o tome šta je on rekao da je uradio i šta je on
8 rekao da je bio cilj udruženog zločinačkog poduhvata. I samo nešto da razjasnim,
9 ja ne tvrdim da Pretresno veće mora da se drži tih zaključaka, već samo da može
10 da se pozove na njih.

11 Pod dva, Pretresno veće može da se osloni na pravne zaključke, jer
12 Pretresno veće u predmetu protiv gospodina Babića je izvelo izvesne činjenične
13 zaključke; ovo je način na koji je gospodin Babić učestvovao u udruženom
14 zločinačkom poduhvatu, na osnovu njegovog priznanja. I zatim je Veće izvelo
15 pravni zaključak da ti načini su dovoljni da se izvede osuđujuća presuda za
16 učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu i počinjenje zločina progona.

17 Dakle, ta pravna analiza je nešto na šta se Vi možete pozvati, makar kao
18 smernica. Ukoliko Pretresno veće izvede izvesne činjenične zaključke u vezi
19 učešća gospodina Martića u udruženom zločinačkom poduhvatu, to mogu biti
20 smernice kad je u pogledu pitanje da li je to dovoljno da se izvede osuđujuća
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 presuda za udruženi zločinački poduhvat.

2 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Mene interesuje priznanje
3 krivice gospodina Babića, iz činjenica da je Pretresno veće utvrdilo njegovu
4 krivicu. Ja mislim da se to ne može odraziti na presudu ovog Pretresnog veća. No
5 ono što hoću da kažem je da osim toga, ostavimo to po strani, već same izjave o
6 stanju činjenica i priznanje činjeničnog stanja su nešto što se može uzeti u
7 obzir. I hvala Vam na Vašem obrazloženju, gospodine Whiting.

8 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala Vama. Nadam se da sam bio od
9 pomoći.

10 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da, svakako.

11 G. WHITING: [simultani prijevod] Mogu li da nastavim?

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li onda ono što je rekao gospodin
13 Babić i ono što se desilo u njegovom predmetu, da li je on... oprostite, da li
14 je on svedočio i rekao da je gospodin Milan Martić na sličan način učestvovao?
15 Da li je on svedočio o tome?

16 G. WHITING: [simultani prijevod] On je svedočio o vlastitom učešću i
17 govorio je o tome šta je radio gospodin Martić. Da, jeste.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, na koji god način da
20 odlučite da razmotrite svedočenje gospodina Babića i njegovo priznanje krivice i
21 činjenični osnov za njegovo priznanje krivice, ja bih želeo da Vam skrenem
22 pažnju na dokazni predmet 174. To je njegovo priznanje krivice i činjenični
23 osnov u potporu njegovog priznanja krivice.

24 I u paragrafu 33 se iznose načini na koje je gospodin Milan Babić
25 priznao da je učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu. Ja neću sada

26

27

28

29

30

1 prolaziti kroz sve te, Vi ćete imati priliku da to pogledate. Ali, da li ima
2 bilo kakve sumnje na osnovu dokaza koji su predloženi u ovom predmetu, da je
3 učešće gospodina Milana Martića u udruženom zločinačkom poduhvatu bilo daleko
4 veće od učešća gospodina Milana Babića? Da li ima bilo kakve sumnje u vezi toga
5 da je gospodin Milan Martić imao višu... veću vlast, veći uticaj i veću podršku
6 od strane Miloševića i Beograda, da je on bio najviši i najvažniji vojni
7 komandant u Krajini? A to su vojne operacije o kojima mi ovde govorimo.

8 Mi tvrdimo da je gospodin Milan Martić učestvovao u udruženom
9 zločinačkom poduhvatu na bezbroj načina. Ja neću sada sve njih ovde navoditi,
10 ali oni obuhvataju: komandovanje vojnim strukturama u Krajini, uključujući i
11 policiju koju je gospodin Martić vojno organizovao 1991. godine; organizovanje
12 vojne obuke policije i dobrovoljaca u Golubiću; pribavljanje novčanih sredstava
13 i oružja iz Beograda za policiju i za Srbe u Krajini; obrazovanje specijalnih
14 jedinica policije koje su učestvovala u vojnim operacijama; izazivanje sukoba u
15 hrvatskim selima i iznošenje zahteva i ultimatumima; dopuštanje snagama policije
16 koje su bile pod njegovom komadnom da učestvuju zajedno sa snagama JNA i
17 Teritorijalne odbrane u vojnim napadima na hrvatska sela, čija je svrha bila
18 pustošenje tih sela i proterivanje hrvatskog stanovništva; ohrabrivanje JNA i
19 vojnih rukovodilaca u Beogradu da podržavaju Srbe u njihovom sukobu u Krajini;
20 osiguravanje bliske saradnje između srpskih snaga tokom sukoba u Krajini;
21 održavanje bliske saradnje i koordinacije među pripadnicima udruženog
22 zločinačkog poduhvata; pružanje podrške zasebnim vladinim strukturama u Krajini
23 koje su podržavale cilj udruženog zločinačkog poduhvata, delimično na osnovu

24

25

26

27

28

29

30

1 raznih funkcija koje je imao u Krajini i u vladi u Krajini; držanje huškačkih
2 govora koji su dobro prenošeni u medijima, usled čega su se Srbi plašili Hrvata
3 i usled čega su oni verovali da mogu biti bezbedni samo u vlastitoj državi u
4 kojoj nema Hrvata i jasno stavljanje do znanja Hrvatima da oni nisu bezbedni u
5 Krajini. Jasno je da Milan Martić nije samo učestvovao u udruženom zločinačkom
6 poduhvatu, on je bio od suštinske važnosti za njegovo uspešno izvršenje.

7 Pre nego što budem govorio o konkretnim dokazima koji potpadaju bilo pod
8 udruženi zločinački poduhvat ili su pak bili predvidljiva posledica ostvarivanja
9 zajedničkog cilja udruženog zločinačkog poduhvata, zaustaviću se ovde za
10 trenutak kako bih govorio o ovom vidu krivične odgovornosti, odnosno u... dakle,
11 o konkretno o ovom udruženom zločinačkom poduhvatu. To je vid krivične
12 odgovornosti koji je od suštinske važnosti i dobro utvrđen na ovom Sudu. To je u
13 više predmeta bilo potvrđeno, nedavno upravo u predmetu *Krajišnik*. Kao što smo
14 rekli u uvodnoj reči u ovom predmetu, ovaj vid krivične odgovornosti je
15 prihvatanje činjenice da se takvi zločini retko kad počine od strane jedne
16 osobe, koja sama postupa, ili od strane samo jednog entiteta. Ne, to se
17 isključivo može ostvariti kada više entiteta zajedno rade kako bi se postigao
18 zajednički cilj.

19 Dajte da sada govorimo konkretno o raznim mestima zločina koji su
20 navedeni u optužnici. Zločini počinjeni u Dubici, Baćinu, Cerovljanima,
21 Saborskom, Poljanku, Vukovićima, Škabrnji, Nadinu i Bruškoj i Kninu 1991. godine
22 i zločinima počinjenim nad hrvatskim civilima širom RSK tokom 1992. godine pa
23 sve do 1995. godine, svi ti zločini potpadaju pod zajednički cilj udruženog
24 zločinačkog poduhvata.

25 U svakom od ovih mesta, osim Knina, gde se radi isključivo o
26 zatvoreničkim objektima, ogromna sila je korišćena i počinjeni su brojni

27
28
29
30

1 zločini, uključujući ubistvo, pljačku i razaranje. Jedna svrha napada i svrha
2 ovih zločina bila je da se oteraju Hrvati. Alternativno, zločini počinjeni u
3 ovim selima su bili očigledna predvidljiva posledica ostvarenja zajedničkog
4 cilja udruženog zločinačkog poduhvata, a to je da Hrvati prisilno budu oterani
5 iz Krajine. To je bilo predvidljivo na dva načina.

6 Najpre, to je bila predvidljiva posledica takvog cilja. Može se
7 očekivati da ukoliko postoji zajednički cilj da se prisilno oteraju Hrvati, a to
8 je podržavalo političko i vojno rukovodstvo u Krajini i Beogradu, putem
9 satanizacije hrvatske strane i izazivanja straha i sejanje mržnje među Srbima,
10 onda bi to... onda je to značilo da se poziva na počinjenje zločina nad
11 hrvatskim stanovništvom i njihovom imovinom. To je bio slobodni lov na Hrvate.
12 Njih vlasti i policija nisu štitili. Setite se, policija je bila tamo da brani
13 srpske zemlje, srpska etnička područja, srpski narod.

14 Zločini su bili predvidljivi i s obzirom na obrazac koji je postojao
15 odranije. Setite se da u vreme u kada su počinjeni zločini u Dubici, Saborskom i
16 Škabrnji, u oktobru i novembru 1991. godine, već je postojao uvrežen obrazac
17 napada i bilo je jasno da će takvi zločini biti počinjeni u okviru napada u
18 mestu Struga, Kijevo, Vrlika, Drniš. Usled toga, do oktobra 1991. godine svi
19 uključujući i Milana Martića, su znali da će takvi zločini biti počinjeni, ali
20 su napadi ipak nastavljeni na isti način, ako ne postali su još žešći i još
21 agresivniji.

22 Premda je bilo slučajeva čarki između Srba i Hrvata, pre nego što su
23
24
25
26
27
28
29
30

1 srpske snage napale selo, poput slučajeva u mestima Saborsko i Škabrnja, to ne
2 može biti opravdanje za napade koji su se kasnije odigrali. Najpre, dokazi
3 pokazuju da su ta sela bila pod opsadom i da su nadmoćnije srpske snage izazvale
4 napad mnogo pre nego što je došlo do istinskog napada. Milan Babić je govorio o
5 obrascu koji je postojao nakon avgusta 1991. godine, a svedoci iz ovih sela su
6 potvrdili postojanje tog obrasca. Srpske snage su izazivale sukob sa Hrvatima,
7 hrvatska strana bi odgovorila, a zatim su srpske snage ogromnom žestinom
8 napadale i činile zločine, uključujući ubistva, progon, pljačkanja i
9 spaljivanja. To je na stranicama svedočenja gospodina Babića 1572-1574.

10 Ne može biti da samo zato što su hrvatski branioци u tim selima u to
11 vreme odgovorili na te provokacije, da je usled toga... da su posle toga bila
12 širom otvorena vrata za napade koji su imali za cilj pustošenje sela.

13 Zatim, pod dva, opseg i priroda napada pokazuju da je postojao još jedan
14 cilj. Ti napadi nisu imali isključivo kao cilj ostvarivanje vojnog cilja; ne,
15 opseg napad i opšterasprostranjenost zločina koji su počinjeni tokom tih napada
16 pokazuju šta se zapravo tada dešavalo iza tih opravdanja i racionalisanja i
17 dvoličnosti. Srpske snage su želele da zbrišu hrvatska sela u Krajini i to je
18 ono što su i učinile.

19 Pogledajmo sada slučajeve u Dubici, Baćinu i Cerovljanima. Dokazi
20 pokazuju da više od mesec dana nakon što su ta područja pala u ruke srpskih
21 snaga, 22-og... a pala su negde 13. septembra 1991. godine. I nešto više od
22 mesec dana kasnije, 22. oktobra 1991. godine, nekih 56 civila, skoro svi su bili

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hrvati i svi su skoro bili starija lica, su pogubljeni. Dokazi takođe pokazuju
2 da, kako tokom zauzimanja vlasti u tom području septembra 1991., kao i kasnije,
3 i drugi civili su ubijeni. Ja bih skrenuo pažnju Veća na iskaz Antuna Blaževića
4 i Ane Kesić, to su dokazni predmeti 273 i 258, a koji se odnose na ta ubistva.

5 Nije postojalo bilo kakvo vojno opravdanje za ta ubistva niti za
6 pljačkanje i razaranja koja su izvršena u tim hrvatskim selima. Da li je
7 policija SAO Krajine učestvovala u masakrima u Dubici i Baćinu u oktobru mesecu?
8 Mi kažemo da dokazi van razumne sumnje to potvrđuju. Odbrana u paragrafu 52 svog
9 podneska prihvata da dokazi pokazuju da su pripadnici grupe Velje Rađunovića
10 učestvovali u masakru. Dakle, jedino pitanje koje se zaista postavlja je: da li
11 je Rađunovićeva grupa bila policija SAO Krajine? I ovom prilikom odgovor je
12 potvrđan.

13 Najpre, prisetimo se okolnosti događaja u Dubici u ono vreme. Molim da
14 pogledamo sada kartu posredstvom *Sanction* programa. Videćete, časni Sude, da je
15 to Vaša karta, to je deo karte.

16 Srpske snage su zauzele Dubicu i Baćin, kao što sam rekao, a i
17 Cerovljane, sredinom septembra.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li biste mogli malo da uvećate
19 kartu?

20 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, nisam baš siguran da to
21 možemo da uradimo. Malo sam zatečen. No, ono što hoću da kažem će biti jasno na
22 osnovu onog što... Aha, evo vidi se. U redu. Hvala.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Kao što sam rekao, srpske snage su zauzele Dubicu, Baćin i Cerovljane
2 sredinom septembra 1991. godine, svega dan ili dva nakon što su zauzele
3 Kostajnicu, koja je, kao što vidite na karti, otprilike nekih 20 kilometara
4 udaljena. Policija gospodina Martića, kako pokazuju dokazi, je takođe bila
5 prisutna u to vreme u Glini i u Dvoru, koji se sada ne vide na ovoj uvećanoj
6 karti, ali vide se na ovoj drugoj karti. Mislim da je Glina pri vrhu. Malo se ne
7 vidi. A Dvor je severno od Bosanskog Novog.

8 Sva ova sela su u području koje je nazivano Banija. Osvajanje
9 Kostajnice, Dubice, Baćina i Cerovljana sredinom septembra 1991. godine je bila
10 značajna vojna pobjeda za snage SAO Krajine i srpske snage, konkretno zato što je
11 na taj način... na taj način su uspostavljene veze sa srpskim područjima u Bosni
12 s druge strane reke. I nema nikakve sumnje u pogledu učešća i interesovanja
13 gospodina Martića u tom pogledu. 23. jula 1991. godine, gospodin Martić se sreo
14 sa komandantima Banije, uključujući i komandanta ratnog štaba u Kostajnici. A
15 Kapetan Dragan je izneo procenu da: "Ostvareno je jedinstvo u vođenju svih
16 operacija na tom području." To je dokazni predmet 582, i tu se misli na Baniju.

17 Negde u avgustu ili septembru mesecu, pre napada na Kostajnicu, gospodin
18 Martić je na jednoj konferenciji za štampu izjavio: "Kostajnica će ponovo pasti
19 jer snage MUP-a," a pod time se misli na hrvatski MUP, "nemaju hrane, vode, niti
20 struje i sa svih strana su ih opkolili borci iz Banije." To je dokazni predmet
21 479.

22 Nama je poznato da nakon što je Kostajnica pala sredinom septembra 1991.
23 godine, Stevan Borojević je tamo odveo jedinicu specijalne policije koja je bila
24
25
26
27
28
29
30

1 potčinjena gospodinu Martiću. Međutim, Odbrana bi želela da Vi smatrate da od
2 sredine septembra 1991., kada su ta područja potpala pod srpsku vlast, pa sve do
3 21. oktobra 1991. godine, pa čak i kasnije, Martić i JNA i TO su dozvolili da
4 Dubica i Baćin budu pod kontrolom otpadničke jedinice policije, premda ta mesta
5 su bila udaljena svega 20 kilometara od Kostajnice i bila su strateški gledano
6 veoma važna. Ona su bila blizu Bosne, blizu linije fronta i blizu baze JNA u
7 Živaji. Ali svedočenja svedoka Odbrane, a mi to citiramo u fusnoti 389 našeg
8 konačnog podneska, završnog podneska, je da policija i JNA nisu tolerisale ove
9 odmetničke jedinice i nemoguće je verovati da bi oni ovo tolerisali tokom jednog
10 tako dugog perioda i na jednoj tako važnoj lokaciji.

11 Štaviše, svedoci koji su svedočili na suđenju, i koji su zapravo bili u
12 Dubici i u Baćinu u to vreme, kažu da Radunovićeva /?Radunovićeva/ policija
13 jeste bila deo policije SAO Krajine. Svedok MM-22 je više puta u svom svedočenju
14 rekao, kako u glavnom svedočenju tako i tokom unakrsnog ispitivanja, da je
15 postojala samo jedna policijska snaga u gradu, da je to bila policija pod
16 vodstvom Radunovića i da je to bila policija SAO Krajine, da je to bilo napisano
17 na njihovim uniformama, na njihovim vozilima, kao i na zgradi njihovog štaba u
18 centru Dubice. Ovo svedočenje je potkrepljeno i svedočenjem Josipa Josipovića.

19 Odbrana navodi nepotpisanu zvaničnu zabelešku intervjua sa Josipovićem u
20 pasusu 50 njihovog konačnog podneska, ali oni rediguju taj citat na jedan
21 određeni način da bi mu dali jednu određenu interpretaciju. Zapravo, mi smatramo
22 da u takvom obliku taj citat je kompletno nejasan i da ga nikad nije prihvatio
23 svedok koji je vrlo jasno o tome svedočio ovde u sudnici.

24

25

26

27

28

29

30

1 Kamion, koji je bio nosio oznake SAO Krajine, policije SAO Krajine, je
2 dovodio... dovezio ljude u vatrogasnu stanicu 21. oktobra. Ana Kesić je
3 svedočila o tome da je nju tamo lično doveo Velja Radunović. A ako je
4 Radunovićeva jedinica zaista bila odmetnička jedinica, zaista se bila odmetnula,
5 zašto se onda njima nije ništa desilo posle tog masakra? Zašto nisu bili
6 uhapšeni i krivično gonjeni za ono što su uradili? Mi znamo da je policija znala
7 šta se tamo događa. Pogledajte svedočenje svedoka MM-22 o njegovim susretima sa
8 policijom neposredno posle masakra i svakako je da su i JNA i Teritorijalna
9 odbrana znali šta se događalo, ali ništa se nije desilo Radunovićevoj jedinici.

10 Gospodin Martić je raspustio tu jedinicu samo mesec dana kasnije, tek
11 mesec dana kasnije i to samo zbog toga što su imali nekih nesuglasica o
12 pripajanju sa Bosnom. Ne, časni Sude, oni nisu bili odmetnuta jedinica, oni su
13 bili redovna policija SAO Krajine, baš onako kao što je svedok to i rekao.

14 A sada da se osvrnemo na Saborsko. Odbrana uopšte ne obrađuje Saborsko u
15 njihovom završnom podnesku, a Tužilaštvo pak jako detaljno obrađuje Saborsko,
16 tako da se ja sad neću dugo baviti ovim mestom. Ali nema nikakve sumnje da je
17 redovna policija SAO Krajine, pod Dušanom Latasom, specijalna jedinica policije,
18 koju je predvodio Nikola Medaković, kao i Državna bezbednost pod Đurom
19 Ogrizovićem, a svi oni su postojali u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova i
20 bili podređeni gospodinu Martiću, dakle, nema sumnje da su svi oni učestvovali u
21 napadu na Saborsko.

22 MM-37 je ovo potvrdio tokom svedočenja, a to je potvrđeno i mnogobrojnim
23 dokumentima, uključujući i naređenja o napadu i izveštaje posle napada koje su

24

25

26

27

28

29

30

1 pisali gospodin Latas i gospodin Ogrizović. Jedini svedok koji je pokušao da
2 umanji ulogu policije u Saborskom, čak iako je i on sam priznao da je policija
3 učestvovala, je bio svedok Odbrane, gospodin Medaković. Mi pak tvrdimo da je
4 svedočenje ovog svedoka nekredibilno kad je reč o ključnim tačkama. On je tvrdio
5 da specijalne jedinica policije više nisu postojale u novembru 1991. godine, ali
6 nije mogao da objasni zašto se te jedinice spominju u dokumentima. On je takođe
7 tvrdio da nije ništa znao o jedinici DB-a u Plaškom, iako se takva jedinica
8 spominje u dokumentima.

9 Takođe je tvrdio da policija nije ušla u Saborsko, uprkos sasvim jasnom
10 svedočenju u suprotnom. I molim Vas da se podsetite njegovog gledišta o tim
11 događajima, a to je odslikano kako i u pismu koje je on napisao dan posle napada
12 na Saborsko, to je dokazni predmet 269, kao i u njegovom svedočenju ovde u
13 sudnici, gde je on, na strani 9247 transkripta, tvrdio da je hrvatska strana
14 namerno prouzrokovala ubistva civila u Saborskom da bi na taj način stekla
15 sažaljenje Evrope.

16 A sada nešto o Škabrnji. Dokazi van svake moguće sumnje ukazuju na to da
17 je policija iz Benkovca pod vodstvom Boška Dražića učestvovala u napadu na
18 Škabrnju, kao što je učestvovala i Teritorijalna odbrana. Dokazi ukazuju na to
19 da nije bilo nikakvog vojnog opravdanja za napad na Škabrnju i Nadin i da
20 svakako nije bilo nikakvog opravdanja za onu vrstu napada koji se desio. Odbrana
21 bira selektivno delove svedočenja Marka Miljanića da bi sugerisala da je u
22 Škabrnji postojalo puno dobro naoružanih Hrvata koji su zarobili oficire JNA.
23 Zapravo, kad je gospodin Miljanić rekao da su postojale odbrambene snage u
24 Škabrnji, on je ispričao Veću o tome, on je rekao da su imali minimalno
25 naoružanje. Opisao je koju vrstu naoružanja su imali i da su priveli samo one

26

27

28

29

30

1 oficire JNA koji su sami došli u njihovo područje i da su to uradili samo
2 nakratko.

3 Čak štaviše, on je rekao da pošto je potpisano primirje u Hagu u
4 novembru, 5. novembra, posle toga više nije bilo nikakvih provokacija. Rekao je
5 da ga ja kapetan JNA upozorio da su oni gotovi i da će Ratko Mladić sve da ih
6 porazi. Rekao je da su našli, da su pronašli podrum u Škabrnji koje bi
7 koristili kao skloništa za slučaj napada. I Vi, časni Sude, znate koliko su
8 značajni bili ti podrumi u Škabrnji i šta se tamo desilo tokom napada. Isto tako
9 je rekao da je napad počeo granatiranjem sela i da su tokom napada civili bili
10 odvođeni iz podruma i ubijani.

11 U njihovom konačnom podnesku, Odbrana jednostavno prezentira verziju
12 Zorana Lakića o onome šta se desilo u Škabrnji i takoreći ignoriše sve druge
13 dokaze. Ali kako se pokazalo to svedočenje gospodina Lakića u sudnici? Hajde da
14 malo razmotrimo ključne delove njegovog svedočenja. Pre svega, on je svedočio o
15 tome da TO uopšte nije učestvovala u napadu na Škabrnju. U glavnom ispitivanju
16 je rekao da je on ušao u Škabrnju tek onda kad je akcija bila završena.

17 A u unakrsnom ispitivanju je to potvrdio i rekao da se to odnosi na sve
18 sem na sanitetsku jedinicu i on je rekao da "nijedna moja jedinica nije bila
19 tamo tog dana, 18. novembra." Ali to očigledno nije tačno. Već sledeći svedok
20 Odbrane, Nada Pupovac, je svedočila na sledeći način. Ovo je strana 10399.

21 "P: Zar nije tačno da 18. novembra 1991. godine članovi teri...
22 pripadnici Teritorijalne odbrane su učestvovali u borbama?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da. Jesu, učestvovali su pod komandom JNA."

2 Čak štaviše, mnogobrojni dokazi o napadu i o zločinima počinjenim u
3 Škabrnji, svi potvrđuju činjenicu da je Teritorijalna odbrana učestvovala u
4 njemu. Odbrana pokušava da ovo zaobiđe u pasusu 17 njihovog podneska, gde kažu:
5 "Postoje kontradiktorni dokazi o tome je li sama Teritorijalna odbrana
6 učestvovala u toj akciji." Ali ovo nije neki nevažni detalj. Gospodin Lakić je
7 bio komandant Teritorijalne odbrane i da li je Teritorijalna odbrana učestvovala
8 u tom napadu ili ne je ključno pitanje i ne može to biti nešto oko čega se
9 gospodin Lakić jednostavno zabunio.

10 Drugo, gospodin Lakić je svedočio o tome kako je JNA otišla u Škabrnju
11 18. novembra da bi pokušala da iznađe mirno rešenje i da se ne... da ne dođe do
12 napada. U skladu sa ovim, kako on tako i sledeći svedok, gospođa Pupovac, su
13 tvrdili da je Stefanović zapravo upao u jednu zasedu kad je se obraćao megafonom
14 stanovnicima, ali ovo jednostavno nije tačno.

15 MM-80 je svedočio da je on saznao o tome da će Škabrnja biti napadnuta
16 noć pre toga, 17. novembra. A dokazni predmet 107, koji predstavlja zabeleške
17 komandanta ove operacije, Momčila Bugonovića /?Bogunovića/, potvrđuje da su
18 prethodnog dana, 17. novembra, vršene pripreme da se očiste Škabrnja i Nadin.
19 Šta god da termin "očiste" znači u ovom konkretnom kontekstu, on svakako ne
20 znači da se išlo na mirno rešenje. Ove zabeleške takođe potvrđuju da Stefanović
21 nije ubijen zato što se... je upao u zasedu, već zato što je "bio tvrdoglav i
22 išao prvi".

23 Odbrana takođe pokušava da umanjí važnost dokaznog predmeta 107, u
24 fusnoti 31 svog podneska, zato što kažu da su ove zabeleške pisane rukom i zato

25

26

27

28

29

30

1 što, kako oni kažu, "često nisu dovoljno precizne i dosledne". Ali Odbrana ne
2 ističe nikakve posebne pripreme... odnosno primere koji bi išli u prilog ovome.
3 A zapravo, časni Sude, sasvim suprotno je tačno. Zabeleške koje imamo u dokaznom
4 predmetu 107 su tako značajne, upravo zato što nisu upakovane u zvanični
5 izveštaj gde imate opravdanja, razloge i tako dalje, već zapravo predstavljaju
6 sirove, nepročišćene zabeleške koje su napravljene u to konkretno vreme, u
7 predmetno vreme.

8 I konačno, govoreći o napadima, o razlozima za napad na Škabrnju,
9 gospodin Lakić je konačno priznao i u unakrsnom ispitivanju, strana 10227, da
10 nije znao razlog za napad.

11 Treće, gospodine Lakić je svedočio, kao što je to uradila i gospođa
12 Pupovac posle njega, da policija nije učestvovala u napadu na Škabrnju. Gospodin
13 Lakić je tvrdio da je policija ostala u Benkovcu i tamo vršila svoje redovne
14 policijske dužnosti, što takođe očigledno nije tačno. Dokazni predmet 107
15 potvrđuje bez ikakve sumnje da je policija učestvovala u napadu. Imamo
16 mnogobrojne... mnogobrojna spominjanja u tom dokumentu, činjenice da su
17 postojali problemi u koordinaciji između različitih učesnika, uključujući i
18 Teritorijalnu odbranu i policiju. Pa čak i Boško Dražić lično je bio prisutan na
19 sastanku koji se desio dva dana posle toga, 20. novembra 1991. godine, da bi se
20 izanaliziralo šta se desilo u Škabrnji. On je, navodno, na tom sastanku rekao
21 "da je bilo jako dobro planiranje" i "da je operacija imala pozitivne rezultate
22 itekako!" Štaviše, izveštaj o zločinima počinjenim u Škabrnji potvrđuje da je
23 Dražić lično bio prisutan tokom tog napada.

24 Četvrto, gospodin Lakić je prvobitno tvrdio da jedino što je on znao o
25 civilima koji su ubijeni u tom napadu je bilo da su neki pobijeni tokom
26 granatiranja i da je nekoliko meseci posle ove operacije nađen jedan leš. On to

27
28
29
30

1 tvrdi na stranici 10181 transkripta. Ali pošto mu je pokazano mnogo dokumenata,
2 koji su svi govorili o zločinima u Škabrnji i o tome kako su oni bili
3 rasprostranjeni i odmah se o njima znalo, njegov odgovor se prilagođavao. Na
4 strani 10266 do strane 10267, on je rekao da je zapravo znao da je bilo puno
5 žrtava i da je to saznao dve do... dva do tri dana posle ove akcije, kao i to da
6 su određeni oficiri želeli "da prebace krivicu" na nekog trećeg. Kada mu je
7 pokazan dokazni predmet 107, kao i zapisnik sa sastanka na kome je on bio 20.
8 novembra 1991. godine, gde se diskutovalo o zločinima, on je rekao: "Informacija
9 o tome da je bilo ubistava i da je bilo zločina je do nas stigla dosta... uskoro
10 nakon toga." To je na strani 10280.

11 A zatim, na strani 10285 do 10286, on je priznao da je znao samo dva
12 dana posle napada na Škabrnju da je bilo "zločina, pljački i varvarskih
13 postupaka u Škabrnji."

14 I konačno, što se tiče ova dva svedoka Odbrane, gospodina Lakića i
15 gospođe Pupovac, moramo reći da, bez obzira na njihove paušalne tvrdnje i ono
16 što je to motivisalo, odnosno Vi se možete zapitati šta ih je motivisalo da daju
17 takve tvrdnje, dakle njihove tvrdnje o tome šta se desilo ili se nije desilo
18 tokom operacije u Škabrnji, i jedan i drugi su zapravo imali vrlo ograničeno
19 gledište toga šta se tamo desilo i nisu mogli da znaju o svemu što se desilo u
20 Škabrnji.

21 I konačno, niti svedočenje gospodina Lakića niti svedočenje gospođe
22 Pupovac poriče mnogobrojna svedočenja o tome da je policija SAO Krajine
23 učestvovala u napadu zajedno sa Teritorijalnom odbranom i JNA i da su bili
24 počinjeni mnogobrojni rasprostranjeni zločini tokom tog napada.

25 A sada Bruška. Imamo dokaze o tome da su zločini ovde bili počinjeni od
26 strane policije SAO Krajine i ovi su dokazi mnogobrojni. Napadači su se,

27
28
29
30

1 navodno, često predstavljali kao pripadnici policije Krajine, Martićevci, imali
2 su uniforme na kojima je bilo napisano "Milicija Krajine". Čak štaviše, dok se
3 Ante Marinović oporavljao u bolnici od svojih povreda, jedan čovek koji je imao
4 policiju... koji je imao uniformu Milicije Krajine je ušao u sobu i rekao: "Ovog
5 ustašu treba momentalno zaklati." Jedina protivtvrdnja Odbrane je da ovi ljudi
6 zapravo nisu bili stvarni pripadnici Milicije Krajine, već su se samo za takve
7 izdavali. Ova teorija nije potkrepljena nikakvim drugim dokazima i svakako ne
8 može da poljulja, odnosno ne može da predstavlja razumnu sumnju.

9 Uzimajući u obzir datum o kome sada govorimo, a radi se već o 20.
10 decembru 1991. godine, uzimajući u obzir lokaciju Bruške, koja se nalazi negde
11 otprilike između Benkovca i Knina, uzimajući u obzir da policija SAO Krajine
12 nije tolerisala odmetnike, nemoguće je verovati da ovi napadi na Brušku nisu
13 bili izvedeni zapravo od strane policije SAO Krajine.

14 U dokaznim predmetima 286 i 219 /?919/ vidimo da 20. novembra 1991.
15 godine, znači mesec dana pre ubistava u Bruškoj, policija SAO Krajine je
16 uhapsila Hrvate iz Medviđe i držala ih pritvorene, sve dok nisu razmenjeni u
17 junu 1992. godine. Medviđa je uglavnom naseljena Srbima. To je selo koje se
18 nalazi blizu Bruške. Zapravo, Ante Marinović je svedočio da pre događaja koji su
19 se desili 20. decembra, ljudi koji su se predstavljali kao pripadnici Martićeve
20 policije su dolazili iz Medviđe u Brušku i tamo maltretirali stanovništvo.
21 Ukoliko je policija Krajine nesumnjivo hapsila i provodila /?privodila/ Hrvate u
22 ovom području Medviđe u novembru 1991. godine, apsolutno je nemoguće zamisliti
23 da je postojala jedna odmetnuta jedinica koja se izdavala za snage policije
24
25
26
27
28
29
30

1 Krajine u Bruškoj, dakle sasvim blizu, da nisu bili iz Bruške već su došli tamo
2 mesec dana kasnije, u decembru 1991. godine. Ne, mnogobrojni dokazi potvrđuju da
3 ljudi koji su počinili ova ubistva u Bruškoj jesu bili pripadnici policije SAO
4 Krajine.

5 I konačno, Odbrana tvrdi da je policija obavila jednu profesionalnu
6 istragu posle ovih ubistava, ali dokazni predmet 404 tvrdi nešto suprotno i
7 zapravo ukazuje na to da je policija znala ko je počinio ubistvo i da je to
8 zataškavala.

9 A sada da pređemo na zločine koji su počinjeni u zatvorima.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo pre no što pređete na zatvore,
11 kažite nam šta kaže dokazni predmet 404.

12 G. WHITING: [simultani prijevod] Dokazni predmet 404 je izveštaj organa
13 bezbednosti JNA. Nisam tačno siguran o identitetu te osobe, ali mogu to da...
14 mogu to da proverim. I znam da se tamo kaže: "Na osnovu informacija koje smo
15 dobili iz pouzdanog izvora, policija u Benkovcu zna ko je počinio zločin u
16 Bruškoj" i da je osoba koja je tačno znala taj identitet bila prebačena na neko
17 drugo mesto. Dakle, ono što se ovde implicitno kaže je da je to bilo urađeno da
18 bi se zataškalo ono šta se desilo u Bruškoj.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

20 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, pre nego što
21 pređete na sledeću temu, ukoliko ove radnje na raznim lokacijama jesu bile
22 počinjene od strane ove grupe odmetnika, da li bi to izmenilo situaciju i šta
23 biste Vi na to rekli? Recimo, kad bi Veće došlo do takvog zaključka, iako to
24
25
26
27
28
29
30

1 Vama možda zvuči neverovatno. Ne znam da li želite sada na ovo da odgovorite ili
2 da odložite Vaš odgovor za kasnije. Ja bih želela da čujem šta Vi mislite o
3 tome.

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, mogu već sada da odgovorim.

5 Dakle, po našem mišljenju, to bi sve potpadalo pod okvir udruženog
6 zločinačkog poduhvata; bilo oblika broj 1 udruženog zločinačkog poduhvata ili
7 oblika 3 udruženog zločinačkog poduhvata, gde se govori o tome kako je to
8 predvidljiva posledica zajedničkog cilja u okviru udruženog zločinačkog
9 poduhvata. Dakle, moralo bi da se dođe do zaključka da ta radnja spada pod jednu
10 od ove dve kategorije. Dakle, drugim rečima, Pretresno veće ne mora da zaključi
11 da su ljudi koji su bili podređeni Martiću učestvovali u radnjama na svim ovim
12 lokacijama.

13 Dakle, zaključke... ovakav zaključak može da izvede Veće, ali ukoliko ne
14 dođe do ovog zaključka Veća za neku konkretnu lokaciju, onda pitanje koje se
15 nameće je da treba da zaključiti da je postojao udruženi zločinački poduhvat i
16 da je gospodin Martić učestvovao ili da je to što je učinjeno bila predvidljiva
17 posledica toga. Dakle, ja sam Vama sada na jedan komplikovan način rekao da
18 ukoliko bi Veće došlo do zaključka da su ove radnje počinile... da je ovu radnju
19 počinila jedna odmetnuta jedinica, to ne znači automatski da gospodin Martić
20 nije krivično dogovoran za zločine koji su počinjeni.

21 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Whiting.
22 Možete da nastavite.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala.

2 A sada da pređemo na zatvore. Odbrana uopšte ne govori o zatvorima u
3 svom konačnom podnesku, a mi jesmo to obradili. Dakle, ja ću se sad samo ukratko
4 na ovo osvrnuti. Jasno je da je stav Odbrane da policija nije imala nikakve veze
5 sa zatvorom u Kninu. Ali, dokazi tvrde suprotno.

6 Ovaj zatvor se nalazio pod upravom Steve Pleja, koga je u policiju
7 primio gospodin Martić i koji je bio na obuci u Golubiću. On je postao upravnik
8 zatvora u Kninu u avgustu 1991. godine, iako nije imao nikakvog iskustva, a tamo
9 je bilo puno drugih stražara koji jesu imali zatvorsko iskustvo i iako on sâm je
10 tvrdio da nije želeo da bude postavljen na tu funkciju. Čini se da može da dođe
11 do... da može da se dođe samo do jednog zaključka o tome zašto je on postavljen
12 na tu funkciju, a to je zato što je bio poznanik gospodina Martića.

13 Zatvorenike je u zatvor dovodila policija, tu nema nikakve sumnje. To su
14 bili ratni zarobljenici. A iz zatvora ih je takođe puštala policija. Sâm
15 gospodin Plejo je priznao - i mislim da je to bilo kad mu je Veće postavljalo
16 pitanja, na strani 8921 - da je policija učestvovala u organizaciji rada u
17 zatvoru bar do sredine novembra 1991. godine. U svetlu ovoga, svedočenje žrtava
18 da su pripadnici policije SAO Krajine dolazili u zatvor, prelaćivali i mučili
19 zatvorenike tamo, je potpuno kredibilna.

20 Čak štaviše, pritvaranja i prelaćivanja do kojih je dolazilo u zatvoru
21 su služila ciljevima udruženog zločinačkog poduhvata. Dokazni predmeti 286 i 919

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 potvrđuju da su zatvorenici bili privođeni iz Gline, Plaškog, Lovinca, Vrlike,
2 Kijeva, Drniša i Škabrnje i da su privođenja bila deo napada na ta mesta.

3 Dokazi takođe ukazuju na to da privođenja i premlaćivanja Hrvata su
4 predstavljali način da se dalje širi strah među hrvatskim stanovništvom, da se
5 oni zaplaše i na taj način prinude da odu.

6 Odbrana se ne osvrće ni na dokaze o daljim zločinima protiv Hrvata tokom
7 1992. pa sve do 1995. godine. Po našem mišljenju, dokazi neoborivo ukazuju na to
8 da tokom ovih godina su Hrvati bili konstantno izloženi zlostavljanju,
9 proterivanju i ubistvima u RSK. Policija je kako učestvovala u ovim zločinima
10 tako i propustila da preduzme ikakve radnje protiv počinitelaca. Dokazi iz ovog
11 vremenskog perioda ukazuju na to da je kako postojao udruženi zločinački
12 poduhvat tako i bila definisana namera da se Hrvati prisilno uklone iz Krajine.

13 Čak štaviše, dokazi potvrđuju određene tačke optužnice, uključujući i
14 tačku o progonima, deportacijama i prisilnim premeštanjima.

15 I konačno, dolazimo do točki koje se odnose na raketiranje Zagreba,
16 točke 15 do 19. Kad je riječ o raketiranju Zagreba, dokazi pokazuju van svake
17 moguće sumnje da je Milan Martić izdao zapovijed za raketiranje Zagreba u
18 očajničkom i, mogu reći, neuspješnom pokušaju da zaustavi operaciju "Bljesak" u
19 Zapadnoj Slavoniji. Dokazi nadalje pokazuju da je gospodin Martić ciljao Zagreb
20 zato što bi to imalo najveći učinak uzrokujući najveći strah i teror na

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 hrvatskoj strani. On u Zagrebu nije gađao vojne ciljeve. To je jasno iz njegovih
2 izjava, iz izjava gospodina Čeleketića, kao i iz jednostavne činjenice da rakete
3 "Orkan" nikako nisu mogle biti rakete koje bi mogle oštetiti mjesta kao što je
4 Ministarstvo obrane, a nikako se nije moglo očekivati da će pogodak raketom
5 "Orkan" na ta mjesta zaustaviti operaciju "Bljesak". To je bilo maštanje.

6 No, gađanje grada Zagreba, sa svim njegovim civilnim pučanstvom, to bi
7 moglo imati učinak, barem kako je on mislio. Alternativno, čak i kad bi Vijeće
8 utvrdilo da je on gađao vojne ciljeve, oružje koje je on koristio bilo je po
9 svojoj prirodi neselektivno i nezakonito u tim okolnostima.

10 Kad je riječ o Zagrebu, Obrana u svom podnesku nudi sljedeća tri opća
11 argumenta. Prvo, oni tvrde, što je začuđujuće, da nije dokazano da je gospodin
12 Martić izdao zapovijed za granatiranje. Drugo, oni iznose neke tvrdnje o odmazdi
13 i o pravu kad je riječ o odmazdi i također tvrde da je hrvatska strana kriva jer
14 je imala vojne ciljeve u Zagrebu. I kao treće, oni sugeriraju da je raketa
15 "Orkan" bila prikladno oružje.

16 Kad je riječ o pitanju, je li gospodin Martić naložio raketiranje
17 Zagreba, postoji ogromna količina dokaza da je on to učinio. On je o tome
18 govorio prije nego što se to dogodilo i često je naknadno sebi pripisivao
19 zaslugu za to i u medijima, i na sastancima. Svi, pa i Slobodan Milošević, su
20 znali da je gospodin Martić to naložio. Kako je samo Raspravno vijeće
21 primijetilo na početku ovog predmeta, a to je na stranici 221, gospodin Martić

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 je čak i na ovom Sudu, u sudnici priznao, 26. septembra 2003., da je naložio
2 raketiranje Zagreba.

3 Obrana nije osporila niti jedan od dokaza koje je izvelo Tužiteljstvo, a
4 koji pokazuju da je on naložio raketiranje i nije uložila prigovor kada smo u
5 fazi predmeta 98bis, a to je na stranici 5928, rekli da nije sporno da je
6 Martić... da je gospodin Martić izdao zapovijed za raketiranje Zagreba 2. i 3.
7 maja.

8 Čini se da se ta tvrdnja po prvi put pojavila za vrijeme svjedočenja
9 svjedoka Obrane Patrice Barriot pri kraju izvođenja dokaza, i to ne za vrijeme
10 glavnog ispitivanja već unakrsnog ispitivanja, kada mu je pokazano otvoreno
11 pismo koje je on napisao Milanu Martiću, u kojem je on rekao da je gospodin
12 Martić naložio raketiranje Zagreba. Nemam sada broj tog dokaznog predmeta,
13 premda se on nalazi u spisu.

14 U sudnici, gospodin Barriot je tvrdio da ono što je on tamo napisao, to
15 jest, da je gospodin Martić naložio raketiranje Zagreba, je prema njegovim
16 kasnijim saznanjima bila neistina. Kad smo ga pitali: "Pa kako ste to saznali?",
17 on je prvo rekao: "Pa, morate se staviti u kontekst tog vremena." Tako je rekao.
18 To je na stranici 10774. A kada je malo pritisnut, rekao je da je on napravio
19 analizu osobnosti gospodina Martića i da je tako došao do tog uvjerenja. To je
20 na stranici 10777. A zatim je rekao da mu je gospodin Martić rekao da je spreman
21 preuzeti odgovornost za sve što su učinili njegovi podređeni. To je na stranici
22 10778.

23 Tužiteljstvo tvrdi da je gospodin Barriot jednostavno pokušavao izbjeći
24 u svom svjedočenju da gospodinu Martiću pripiše odgovornost za bilo što.

25

26

27

28

29

30

1 Ustvari, gospodin Barriot je naknadno priznao u svom svjedočenju - kada mu je
2 Tužiteljstvo postavljalo pitanja nakon pitanja časnog Suda - da je on ponovno
3 objavio dopis, a da ga nije ispravio, a da nije izmijenio ono što je napisao o
4 tome da je gospodin Martić naložio raketiranje Zagreba i to je ponovo objavio
5 2003. godine, što potpuno podriva njegovu tvrdnju da je on došao do uvjerenja da
6 gospodin Martić ustvari nije naložio raketiranje.

7 Nijedan drugi dokaz koji je izvela Obrana ni na koji način ne podriva
8 ogromnu količinu dokaza da je gospodin Martić izdao zapovijed za granatiranje.
9 Odbrana ukazuje na dokaze koji pokazuju da je gospodin Čeleketić naredio
10 granatiranje, ali to je u skladu sa naređenjem koje bi došlo od gospodina
11 Martića. Jer očigledno to naređenje bi išlo od gospodina Martića do gospodina
12 Čeleketića, koji bi ga prenio na ljude na terenu.

13 Odbrana također ukazuje na činjenicu da je nakon pada Zapadne Slavonije
14 i raketiranja Zagreba, gospodin Čeleketić smijenjen. No, dokazi pokazuju da ga je
15 smijenio Beograd, a ne gospodin Martić. Također, nema dokaza da je ikad proveden
16 disciplinski postupak ili krivični postupak protiv njega zbog granatiranja
17 Zagreba. Dakle, ništa što navodi Odbrana ne prevladava dokaze koji proizlaze iz
18 čestih izjava i svjedočenja svjedoka,0 da je sâm gospodin Martić izdao zapovijed
19 za raketiranje.

20 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Prije nego što nastavite,
21 gospodine Whiting, ja bih se željela pozabaviti nečim na transkriptu što mislim
22 da bi moglo biti vrlo važno. Ako pogledamo na stranicu 52 transkripta današnjeg
23 zapisnika... odnosno 53, 1 i 2, i 52 /?25/ prethodne stranice, tu stoji: "Čak i
24 kad bi se utvrdilo, odnosno čak i kad bi ovo Vijeće utvrdilo da je on gađao

25

26

27

28

29

30

1 vojne ciljeve, oružje koje je koristio bile su... bilo je nužno neselektivno i
2 zakonito." Mislim da bi trebalo stajati "nezakonito".

3 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, časni Sude. Zahvalan sam. To je
4 točno.

5 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ja ne volim prekidati, ali
6 mislim da je ovaj prekid bio opravdan i da se to treba ispraviti, jer je vrlo
7 bitno.

8 G. WHITING: [simultani prijevod] U potpunosti se slažem.

9 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ispričavam se što sam prekinula
10 Vaše... tok misli.

11 G. WHITING: [simultani prijevod] Ali mislim da je vrijeme sada za pauzu.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prije pauze, jeste li to namjeravali
13 reći?

14 G. WHITING: [simultani prijevod] Pa, mislim da sam to i rekao, odnosno
15 to sam si barem zapisao u bilješke.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam lijepo. Htjeli smo da i to
17 uđe u zapisnik.

18 Sada ćemo uzeti pauzu i ponovo ćemo se sastati u 12.00h /?12.30h/.

19 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

20 ... Početak pauze u 11.59h

21 ... Sjednica nastavljena u 12.30h

22 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

23 Izvolite sjesti.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Whiting.

25 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Prvo, prije nego što
26
27
28
29
30

1 nastavim, dokazni predmet koji sam spominjao, otvoreno pismo gospodina Barriota,
2 to je dokazni predmet 1011.

3 Kad je riječ o Zagrebu, drugo pitanje koje postavlja Odbrana u svom
4 završnom podnesku, odnosi se na odmazdu i da li bi se Hrvatska mogla smatrati
5 odgovornom jer je imala navodne vojne ciljeve u Zagrebu. Kad je riječ o pitanju
6 odmazde, po mom shvaćanju, ja sam razumio da se Obrana slaže da odmazda, odnosno
7 represalijske protiv civila su strogo zabranjene. Barem sam tako razumio početak
8 paragrafa 90 njihovog podneska.

9 Međutim, da bi ovo bilo kristalno jasno, nema sumnje da su represalijske
10 nad civilima ili civilnim objektima izričito zabranjene u paragrafu 6 članka 51
11 dopunskog protokola I, u paragrafu 1 članka 52 istog protokola, te u članku 53.
12 Štoviše, želio bih uputiti Vijeće na presudu u žalbenom postupku *Kordić*, u
13 paragrafima 53 i 59; u presudi u žalbenom postupku *Blaškić*, paragraf 109; na
14 presudu u predmetu *Galić*, u žalbenom postupku, odlomak 190 do 191; i pretresnu
15 presudu *Kupreškić*, paragrafi 527 do 536; kao i na odluku po pravilu 61 u ovom
16 predmetu, koja je donesena 8. marta 1996., u paragrafima 15 do 17.

17 Štoviše, u ovom predmetu je Vijeće izričito reklo da nije relevantno
18 koja je strana započela sukob, a pozivam se i na presudu u žalbenom postupku
19 *Blaškić*, paragraf 427, te da je irelevantno je li i druga strana počinila
20 zločine. Jer kao što znamo, *tu quoque* nije valjana obrana. Jasno je da što god
21 se događalo u Zapadnoj Slavoniji za vrijeme operacije "Bljesak", a Odbrana se

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 time bavi na nekoliko stranica u svom završnom podnesku, to ni na koji način ne
2 može opravdati zločine koje je Milan Martić počinio protiv Zagreba 2. i 3. maja
3 1995. godine.

4 Kad postavljamo pitanje da li se Hrvatska može smatrati odgovornom jer
5 su navodno u Zagrebu bili i vojni ciljevi, a to je po članku 58 dopunskog
6 protokola, presuda u žalbenom postupku *Galić* je potvrdila zaključak Raspravnog
7 vijeća u tom predmetu da propust jedne strane da se pridržava te obveze ne
8 oslobađa stranu koja napada od dužnosti pridržavati se načela razlikovanja i
9 proporcionalnosti kada se pokreće napad. A to se nalazi u paragrafu 194 presude
10 u žalbenom postupku *Galić*.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Upravo sam htio pitati da li - u ovom
12 predmetu - da li su se nalazili vojni ciljevi u Zagrebu koji su gađani.

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, dokazi pokazuju da nijedan
14 vojni cilj u Zagrebu nije pogoden.

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ali Odbrana tvrdi da je to cilj
16 koji se gađao, dakle... premda ga nisu pogodili, da su taj cilj gađali.

17 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, naravno. Jedan od argumenata
18 Odbrane je da su postojali navodni vojni ciljevi, a to su Ministarstvo odbrane,
19 predsjednički dvori i Ministarstvo vanjskih /?unutarnjih/ poslova. Nijedan od
20 tih ciljeva nije pogoden. A mi tvrdimo da to nije bio niti cilj napada. Štoviše,

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ako su gađali upravo te ciljeve, nisu za to koristili prikladno oružje.

2 Odbrana također tvrdi da je RSK upozorila na granatiranje Zagreba. To je
3 potencijalno relevantno za pitanje po članku 58 ili možda za pitanje
4 represalija, no ovdje Odbrana brka neodređene prijetnje i konkretna upozorenja.
5 Činjenica da je u novembru 1994. Martić... Milan Martić prijetio u jednom
6 razgovoru sa veleposlanikom Galbraithom da će granatirati Zagreb ili čak da je
7 hrvatska strana smatrala da bi to možda moglo biti nešto što će učiniti RSK, to
8 sve skupa ne čini upozorenje koje bi trebalo biti vrlo konkretno kad je riječ o
9 mjestu i vremenu. Kao što se vidi iz našeg završnog podneska, brojni svjedoci, a
10 to uključuje i veleposlanika Galbraitha koji je tada bio u Zagrebu, su potvrdili
11 da ustvari nije bilo nikakvog upozorenja prije napada.

12 Konačno, Odbrana iznosi argument da je "Orkan" bio prikladno oružje.
13 Prvo, oni upućuju na dokazni predmet 94, a to je izvješće Ujedinjenih naroda
14 koje samo procjenjuje da je preciznost rakete "Orkan", ispaljene iz udaljenosti
15 od 32 kilometra, 250 metara. Nije sasvim jasno što to znači, da li 250 metara u
16 svakom smjeru. U svakom slučaju...

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li je to promjer ili polumjer?

18 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, ništa se o tome ne kaže. Samo stoji
19 250 metara, a to je samo procjena. Ta procjena ne može nadomjestiti vještačenje
20 i svjedočenje gospodina Poje, koje se temelji na službenim tablicama gađanja za
21 raketu "Orkan". On je procijenio da kada se "Orkan" ispaljuje iz udaljenosti od
22 49 kilometara, a prema dokazima u ovom predmetu to je udaljenost sa koje je

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ciljan Zagreb, raketa "Orkan" ispaljena iz te udaljenosti može pasti oko 1
2 kilometar u bilo kojoj udaljenosti u bilo kojem smjeru od cilja. Dakle, može
3 pasti kilometar preblizu ili predaleko ili kilometar desno ili lijevo. Postoji
4 samo 50 postotna mogućnost da će raketa pasti u kvadratu nacrtanom oko cilja 500
5 metara puta 500 metara. Dakle, šansa da će pasti u takav jedna kvadrat je samo
6 50%. A čak i to je ogromna margina greške, a i to je samo šansa 50%.

7 Izvolite, gospodine.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ako je ispaljena iz udaljenosti od 32
9 kilometara, prema procjeni na koju se oslanja, prema Vašim riječima, Obrana,
10 koja bi bila margina greške?

11 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, u izvješću gospodina Poje,
12 on daje marginu za 20 kilometara, 40 kilometara i 50 kilometara. Nemam sad pred
13 sobom te brojke, ali da biste došli do iznosa za 32, to je negdje između
14 procjene za 20 i 40 kilometara. Ja bih rekao da je to nešto više od 250 metara,
15 a neću reći koliko više.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali što kaže znanost? Da li kaže da
17 što ste bliži cilju to je manja margina greške?

18 G. WHITING: [simultani prijevod] O tome apsolutno nema sumnje, časni
19 Sude. Dakle, što je raketa ispaljena iz veće udaljenosti, to je šira disperzija.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [Suci vijećaju]

2 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, pod
3 pretpostavkom da je cilj bio Ministarstvo odbrane, možete li smjestiti najbližu
4 žrtvu unutar margine greške? Razumijete li moje pitanje? Kako se margina greške
5 odnosi na ono što se ustvari dogodilo, obzirom na cilj Ministarstva obrane?
6 Dakle žrtve na terenu kada su bombe pale, da li su bili unutar margine greške?

7 G. WHITING: [simultani prijevod] Pa, mogu reći da su neke od bombi pale
8 u kilometar u svakom smjeru unutar margine greške. Na primer, škole. Mislim da
9 je škola unutar tog kilometra margine greške. Ne mogu reći za sve lokacije, ali
10 nagađam da ima nekih koje su unutar margine greške, ali mislim da ima i onih
11 koji su izvan te margine.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Što kaže pravo, kako treba regulirati
13 svoje ponašanje ako postoje civilni objekti ili sami civili unutar margine
14 greške?

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Pa, pravo... a sada govorim vrlo
16 skraćeno. Mi smo to iznijeli opširnije u podnesku; ako nešto pogriješim, molim
17 Vas oslonite se na pisani podnesak. Ali, pravo kaže da je ovdje pitanje, bitno
18 pitanje proporcionalnost. Dakle, treba izračunati koja je vjerojatnost i koji je
19 stupanj civilnih žrtava u odnosu na vrijednost vojnog cilja i pogađanja cilja.
20 To je u paragrafu 468 našeg podneska.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I mi ovdje tvrdimo da kada se gađa gusto naseljeno urbano područje u
2 kojem se nalaze civili, to je u Zagrebu ogromno. Kilometar, bilo gdje u Zagrebu.
3 Ako imate vojni cilj, Ministarstvo odbrane, vjerojatnost velikih civilnih žrtava
4 je gotovo sigurna. To je sigurnost, takoreći. I gospodin Poje u svom vještačenju
5 i u svom izvješću je došao do zaključka da, na temelju analize disperzije i
6 vjerojatnosti civilnih žrtava, on je došao do zaključka da je to bilo
7 neprikladno oružje za korištenje u tim okolnostima. Nakon svih pitanja, svih
8 scenarija koji su mu predloženi, on se uvijek vraćao na taj zaključak.

9 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li biste rekli, jer ja sam
10 tako shvatila argumente Odbrane, da je Ministarstvo odbrane bilo središte ili
11 mozak hrvatskog napada, da su oni bili pritisnuti uz zid zbog žestine hrvatskog
12 napada. To oni tvrde. Ja ne kažem da se s tim slažem ili ne slažem, već oni kažu
13 da u tim okolnostima oni su se mogli zaštititi na... jedino tako da udare na
14 samo središte, na srž, na ono odakle se usmjeruje hrvatski napad.

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, časni Sude. To je naš stav. Ali ja
16 bih se pozabavio određenom broju premisa tog pitanja. Dakle, kao prvo, ne
17 postoje dokazi da je hrvatsko Ministarstvo odbrane bilo ta ćelija, to središte
18 koje je upravljalo napadom. Nemamo dokaza za to.

19 Kao drugo, ne može se razumno očekivati da raketa "Orkan", koja je
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 raketa namijenjena za napad na osoblje, dakle, na vojsku koja je raširena po
2 širokom području, nema razloga pretpostaviti da bi ona nanijela takvu štetu
3 Ministarstvu odbrane - a vidjeli smo da je to jedno... velika jedna zgrada -
4 koja bi uzrokovala takvu štetu koja bi mogla prekinuti vojnu operaciju, čak i
5 kad bi operacija bila usmjeravana iz te zgrade. To bi samo razbilo prozore na
6 toj zgradi, ništa se drugo ne bi dogodilo.

7 A treće, dokazi pokazuju da granatiranje Zagreba nije ni na koji način
8 utjecalo na operaciju "Bljesak". Ta je operacija završila onda kada je bila
9 uspješna, kada je bila okončana. Obzirom na sve dokaze, razlog za granatiranje
10 Zagreba nije bio da se unište određene zgrade, već da se izvrši teroristički
11 napad na Zagreb, da se uzrokuje strah i da se pokušava prisiliti hrvatska Vlada
12 da na to odgovori.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zadnji put ću Vam postaviti pitanje.
14 Vi ste opisali "Orkan" kao oružje za korištenje protiv žive sile. Da li imate
15 dokaza za to?

16 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, časni Sude.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, to nije prikladan... prikladno
18 oružje za uništavanje zgrada?

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Da. Gospodin Poje je svjedočio da je
20 dobro poznato da raketa "Orkan" nije napravljena da bi pogodila određenu točku,
21 jednu usku točku, da bi udarila jednu zgradu. Vidimo kakvu vrstu štete ona
22 uzrokuje. Ona uzrokuje neke polomljene prozore, oštećenja na krovu, ali ona neće

23

24

25

26

27

28

29

30

1 srušiti zgradu kao što je Ministarstvo obrane. Dakle, to nije oružje koje gađa
2 određenu točku, već je napravljena da bi uništila armiju koja je raširena,
3 vojsku koja je rašire na širokom području.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, da li bi to bila onakva
5 oštećenja kakva smo, na primjer, vidjeli na školi?

6 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, upravo tako.

7 Eh sada, obzirom na ogromnu marginu greške ovog oružja koje je korišteno
8 na udaljenosti od 49 kilometara, obzirom na mjesto na koje je to oružje
9 ispaljeno, a to je urbana lokacija, postoji samo jedna riječ da se opiše takav
10 napad: to je krivično djelo.

11 Obrana, nadalje, u fusnoti 277 tvrdi da je gospodin Poje posvjedočio da
12 je "Orkan" prikladan za ciljeve kao što je Ministarstvo obrane ili predsjednički
13 dvori. Ali ako pogledate što je on ustvari rekao, on je samo rekao to da je, po
14 njegovom... da su, po njegovom mišljenju, to doista bili vojni ciljevi. On je
15 uvijek iznova ponavljao za vrijeme svog svjedočenja da čak i ako pretpostavimo
16 da to jesu vojni ciljevi, oni se nalaze u Zagrebu i raketa "Orkan" je po zakonu
17 neprikladno oružje za korištenje protiv tih ciljeva.

18 Odbrana je nadalje sugerirala da se Milan Martić ne može smatrati
19 odgovornim za izbor rakete "Orkan", ali to jednostavno nije točno. Kao prvo,
20 gospodin Rašeta, svjedok za Tužiteljstvo, je posvjedočio i primjećujem da Obrana
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kaže, u paragrafu 150 svog podneska, da je svjedočenje gospodina Rašete, po
2 njihovom mišljenju, vrlo pouzdano. Dakle, gospodin Rašeta je rekao da osobe koje
3 dobro poznaju "Orkan" znaju da je to oružje namijenjeno za gađanje širih
4 područja, a ne određenih točaka i da je bio siguran da je gospodin Martić znao
5 za raketiranje Zagreba jer bi mu gospodin Čeleketić to morao reći.

6 Sjetimo se da je gospodin Čeleketić otvoreno govorio za medije prije
7 napada na Zagreb, to je dokazni predmet 91, o tome kako je on spreman gađati
8 civile u gradovima. On je to rekao u jednom intervjuu. To je dokazni predmet 91.
9 On je o tome otvoreno govorio. Dakle, nema razloga misliti da bi on bilo što
10 krio od svog nadređenog, Milana Martića. Naravno, to je samo dodatni dokaz da je
11 gospodin Martić odobrio granatiranje, jer nakon granatiranja 2. maja, on nije
12 ništa učinio da bi spriječio granatiranje sljedećeg dana, 3. maja; a to je zato
13 što je on naložio granatiranja oba ta dana. On je to podržavao, on je znao što
14 će se dogoditi.

15 Znao je što će se dogoditi.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Je li on kaznio gospodina Čeleketića?

17 G. WHITING: [simultani prijevod] Dokazi pokazuju da nije. Nema nijednog
18 dokaza da ga je on kaznio.

19 I konačno, Obrana tvrdi da je korištenje rakete "Orkan" bilo zakonito,
20 jer ono nije bilo tako strašno kao što bi bila raketa "Luna", koju je imala RSK
21 i

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 da su oni koristili "Orkan" umjesto "Lune", pa to čini "Orkan" zakonitim
2 oružjem. Također tvrdi da su to bila jedina oružja na raspolaganju RSK.

3 No, pravila protiv gađanja civila u pravu ne sadrže iznimku u kojoj
4 stoji da Vi to možete učiniti ako nemate odgovarajuće oružje, ako je to Vaše
5 jedino oružje. To ne stoji u pravu i ne može stajati u pravu. Također, pravo ne
6 kaže da možete koristiti neprikladno oružje, a ako odlučite nekoristiti još
7 neprikladnije oružje. To ne može biti zakon.

8 Gospodin Poje je svjedočio da, čak i da je "Orkan" bio jedino oružje
9 koje je imala RSK koje bi moglo doprijeti do Zagreba, to je ipak neprikladno
10 oružje. To ne mijenja njegov zaključak.

11 Kad je riječ o Zagrebu, da zaključim: mi tvrdimo da dokazi pokazuju da
12 su civili bili meta u Zagrebu i tražimo da Pretresno veće izvede zaključak u tom
13 smislu, dakle da je to bila namera gospodina Martića 2. i 3. maja 1995. godine.
14 To je i uradio, a svima je poznato kakav je bio rezultat. Kao što sam rekao,
15 postoji i alternativna mogućnost, a to je da Pretresno veće zaključi da ukoliko
16 jeste nameravao da gađa vojne ciljeve, rakete koje je koristio očigledno su bile
17 neprimereno oružje u datim okolnostima.

18 Naposljetku, prelazimo na poslednju temu mog obraćanja, a to je
19 odmeravanje kazne. U tom smislu merodavno pravo je navedeno u našem podnesku.
20 Prevažodno treba uzeti u obzir težinu krivičnog dela. Takođe smo naveli više

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 otežavajućih faktora koji imaju podršku u pravu, a koji su u ovom predmetu
2 dokazani van razumne sumnje. Diskriminatorna namera za sve zločine, osim za
3 progon, u tom slučaju je diskriminatorna namera deo krivičnog dela, pa se ne
4 može smatrati otežavajućom okolnošću; dužina vremena tokom kojeg su počinjeni
5 zločini; opseg krivičnih dela, osim za istrebljenje, u tom slučaju to je
6 sastojni element; predumišljaj; status žrtava; spremno i zdušno učešće
7 optuženog; te prisustvo civilnih zatočenika.

8 Ukoliko Pretresno veće dođe do te faze razmatranja kazne, mi smatramo da
9 Pretresno veće takođe treba da uporedi krivicu gospodina Martića sa krivicom
10 gospodina Babića, koji je... kojeg je ovaj Sud osudio na kaznu zatvora u
11 trajanju od 13 godina za njegovo krivično postupanje, a koje je priznao.
12 Naravno, Pretresno veće ni na koji način nije obavezno, ali to je nešto što
13 svakako treba uzeti u obzir. Imajte na umu da je gospodin Babić priznao krivicu
14 za krivično ponašanje za period od 1. avgusta 1991. do 15. februara 1992.
15 godine, što je kraći period u odnosu na period za koji se tereti gospodin
16 Martić. Gospodin Babić je priznao krivicu, saradivao je sa Sudom i svedočio u
17 tri predmeta, te je stoga njemu izrečena manja kazna negoli ona koju bi u
18 suprotnom dobio.

19 Razmatrajući težinu krivičnog dela i izvesnih otežavajućih faktora,
20 moramo misliti i na brojne žrtve zločina u ovom predmetu. Mi smo od samo jednog
21 malog broja preživelih čuli o životima i zajednicama koje su uništene. Ne možemo
22 zaboraviti Jasnu Denonu iz Bruške, koja je elokventno i hrabro svedočila o tome

23
24
25
26
27
28
29
30

1 da kad je imala 15 godina, njena kuća i selo su napali pripadnici policije SAO
2 Krajine i kako je pogođena dok je bežala iz kuće. Niti Maricu Vuković, koja je
3 govorila o svom selu Poljanak, koje je napadnuto 7. novembra 1991. godine, i o
4 njenom suprugu i ocu koji su vezani i pogubljeni. Da li zaista možemo da
5 shvatimo užas koji je ona doživela? Niti Nevena Sagarića, koji je govorio o tome
6 da su njegovi baba i deda pogubljeni u Škabrnji. Niti Stanka Erstića i Luku
7 Brkića, koji su svedočili o mučenjima i zlostavljanju, ponižavanjima,
8 degradaciji koju su doživeli u staroj bolnici u Kninu u zatvoru i u kasarni JNA
9 u Kninu.

10 Imajte na umu sela koja su uništena, crkve koje su bile predmet napada u
11 hrvatskim selima u Krajini. Svjedoci su govorili o tome kako su napuštali sela u
12 kojima je sve gorilo i kako su se više godina kasnije vratili i zatekli uništena
13 sela. Vukovići je potpuno uništeno, takoreći svi meštani su ubijeni. Pomislite
14 na... imajte na umu pogubljenja u Nadinu i spaljivanje tog sela. Imajte na umu
15 Zagreb maja 1995., 2. i 3. maja 1995. godine. To je bio jedan... to su bili lepi
16 proletnji dani. Imajte na umu sedmero ljudi koji su tom prilikom ubijeni, na
17 stotine koji su ranjeni i, nema sumnje, hiljade koji su preživeli takav strah
18 kada su granate padale na Zagreb 2. i 3. maja. Imajte na umu samo jedan primer,
19 primer Sanje Buntić, koja je govorila o tome kako je pobjegla iz Sarajeva, iz
20 užasa Sarajeva u oktobru 1994. godine, i došla u Zagreb kako bi tamo vodila
21 normalan život, a tamo je teško povređena kada je Zagreb granatiran.

22 Imajte na umu da ima toliko... da su to sve očigledni načini na koje su
23 životi tih žrtava uništeni, ali ima i toliko drugih koje ne možemo ni poimati.

24

25

26

27

28

29

30

1 sam... Normalno, svaka majka želi da što više bude sa svojom bebom i da što više
2 pazi na nju, da se brine o njoj. Ja samo u jednom trenutku više ništa nisam
3 mogla."

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, svi... sva krivična dela iz
5 ovog predmeta, pojedinačno i zajedno, su veoma teška i užasna dela. Krivično
6 ponašanje je trajalo godinama i odrazilo se na muškarce, žene, starije i decu.
7 Tužilaštvo stoga smatra da za zločine u ovom predmetu, kako individualno tako i
8 zajedno, a naglašavam kako pojedinačno tako i zajedno, optuženom Milanu Martiću
9 treba se izreći doživotna kazna zatvora.

10 Naposljetku ću reći sledeće: Milan Martić je došao na Međunarodni sud i
11 izjasnio se da nije kriv za optužbe po kojima se teretio, što je bilo njegovo
12 pravo na osnovu Statuta i pravilnika. On je insistirao da mu se sudi, što je
13 takođe njegovo pravo, i on je uživao i dalje uživa prezumpciju nevinosti, a
14 njemu se može izreći osuđujuća presuda isključivo ukoliko se optužbe za koje se
15 tereti dokažu van razumne sumnje i to je teško breme za Tužilaštvo. Suđenje je
16 završeno, časni Sude. Svedoci su svedočili pred njime, što je često iziskivalo
17 veliku hrabrost s njihove strane. Ispitivani su, unakrsno su ispitivani i svi
18 dokazni predmeti su predočeni pred Vama.

19 Mi smatramo, časni Sude, da je sada došao trenutak da gospodin Martić
20 odgovara za zločine koje je počinio i da mu se izrekne osuđujuća presuda za ta
21 krivična dela.

22 Hvala.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Whiting.

24

25

26

27

28

29

30

1 [Suci vijećaju]

2 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, moram da Vam
3 postavim sledeće pitanje, imajući na umu da ste završili svoje obraćanje tražeći
4 doživotnu kaznu zatvora, te ako mi dopustite, koliko sam ja razumela, to je
5 najteža kazna koja se može izreći.

6 G. WHITING: [simultani prijevod] Da.

7 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Koliko sam ja shvatila, takva
8 kazna se izriče samo u određenim kategorijama, kada se radi o posebno gnusnim
9 zločinima. Sad, koliko se ja sećam, u nacionalnim i međunarodnim sferama je
10 došlo do brzog razvoja odmeravanja kazne, a to je... u međunarodnoj sferi je
11 usvojeno da treba staviti akcenat na rehabilitaciju osuđenika u svoje društvo.

12 S obzirom na okolnosti i s obzirom na predmet optužbi, ukoliko se donese
13 osuđujuća presuda, a s obzirom da je reč o jednom sukobu, međunarodnom sukobu
14 između nacionalnih grupa, da li biste Vi odbacili pitanje rehabilitacije kad se
15 radi o ratnim zločinima i da li biste odbacili kako se razvijalo pravo
16 odmeravanja kazne, kako bi se izrekla kazna koja je više prilagođena za datog
17 optuženog, s obzirom na okolnosti ovih teških zločina? I da li biste u tom
18 slučaju i dalje tražili kaznu zatvora?

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Odgovor na Vaše drugo pitanje je: da.
20 Ali dopustite mi da odgovorim na to sve što bolje mogu. Najpre, Vi ste rekli da
21 je to svakako najteža kazna koja se može izreći i da je... se ona izriče samo za

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 najteža krivična dela. Nedavno, prošlog meseca, u predmetu *Galić*, Žalbeno veće
2 je izreklo doživotnu kaznu zatvora za zločine iz tog predmeta.

3 Po našem mišljenju, zločini u ovom predmetu, čak i pojedinačno neki
4 zločini, su ozbiljniji i teži nego zločini u tom predmetu, tako da svakako
5 postoji presedan na ovom Sudu za izricanje takve kazne. No ima nekih okolnosti
6 ovog predmeta koji, po mom mišljenju, se odnose na dugoročni karakter, prirodu
7 tih zločina. To su zločini koji su činjeni od 1991. do 1995. godine širom
8 Krajine. To je samo jedna od otežavajućih okolnosti. Ima i drugih. Ali okolnosti
9 ovog predmeta zaista opravdavaju izricanje najteže kazne.

10 Sad, kad je reč o onome što Vi kažete da je razvoj prava odmeravanja
11 kazne, ja nisam baš saglasan sa onime što ste Vi rekli. Sve zavisi od toga o kom
12 pravnom sistemu Vi govorite. U izvesnim pravnim sistemima pokreće se... pokreću
13 se ozbiljna pitanja u kojoj meri je moguće izvršiti rehabilitaciju teških
14 kriminalaca. Sad, bez obzira o kom pravnom sistemu da sada govorimo, kada je reč
15 o ovim zločinima iz ovog predmeta, a usput da kažem da nismo čuli da se... da je
16 optuženi izrekao kajanje, već upravo suprotno, ja bih rekao da smo čuli
17 opravdavanja.

18 No, čak i u pravnim sistemima gde bi se moglo uzeti u obzir pitanje
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 rehabilitacije, ja smatram da u ovom slučaju, s obzirom na težinu krivičnih
2 dela, ona su takva da bi se... ne bi moglo uzeti u obzir pitanje rehabilitacije.

3 I ja bih čak rekao da ukoliko se izrekne osuđujuća presuda za ovakve
4 zločine, u bilo kom nacionalnom pravnom sistemu u svetu doživotna kazna zatvora
5 bi bila primerena, a svakako u zemlji iz koje ja dolazim, a i u mnogim drugim.
6 Možda ne mogu da kažem baš u svakoj zemlji sveta, ali za ovakva krivična dela,
7 najteža krivična dela koja se mogu počinuti, zaista nema bilo kakve druge kazne.
8 To jeste primerena kazna u nacionalnim sistemima i jeste i ovde i, po našem
9 mišljenju, to je slučaj, čak i ukoliko se ne izrekne osuđujuća presuda za sva
10 krivična dela iz optužnice, za sve optužbe iz optužnice.

11 Nisam siguran da li sam odgovorio na sva Vaša pitanja, ali sam nastojao.

12 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Whiting.

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pre nego što zamolimo gospodina
15 Milovančevića da uzme reč, želeo bih nešto da kažem. Jutros je Pretresno veće
16 reklo da imamo jedno nerešeno administrativno pitanje, no bilo je nekih drugih
17 pitanja koja su iziskivala veću pažnju u tom trenutku, pa zato ovo pitanje nije
18 bilo rešeno.

19 Mogu li da kažem u ovom trenutku da s obzirom na to da i Tužilaštvo i
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Odbrana se nisu protivili da se te karte Veća uvrste u spis, a Optužba se jednim
2 od tih karata... jednim... jednom kartom čak i služila danas, onda smatram da te
3 karte treba da budu uvrštene u spis i da im se dodeli dokazni broj.

4 TAJNICA: [simultani prijevod] Časni Sude, te karte će sada postati
5 dokazni broj 1044.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

7 Gospodine Milovančeviću.

8 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, s obzirom na to koliko je sada sati i s
9 obzirom na završnu reč kolege tužioca, koja je upravo završena, koja je bila i
10 duga i naporan, molim Vas da Odbrana započne sa svojom završnom rečju sutradan.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zar ništa ne možete da uradite tokom
12 ovih pola sata, gospodine Milovančeviću? A ako ne možete i želite da sutra
13 počnemo, onda morate da nam garantujete da ćete sutra završiti svoje izlaganje,
14 jer naredni dan je za odgovor Tužilaštva.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja teško da mogu garantovati da ću sutra da
16 završim, ali u svakom slučaju ću nastojati da završim. Zaista ne mogu da kažem
17 100% ću završiti sutra, ali mi smo danas čuli završnu reč i to ima svoj efekat i
18 svoju težinu i smatramo da Odbrana jednostavno, u ovoj situaciji, ima pravo da
19 čuje, da otpočne sa svojim slučajem sutra. Jer to je naša molba, ne insistiramo
20 na pravu. Molim Vas, to je molba, a mogu da kažem jedino da će po našoj proceni,
21 to mogu da garantujem, da će sve biti završeno u petak, dakle, da bi trebalo da
22 i odgovori koji bi sledili u petak da budu završeni u toku petka. Dakle, ne

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mislimo da... da produžavamo ove termine van tog predviđenog vremena.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mi imamo razumevanja za Vaš zahtev,
3 ali budući da ne možete da nam garantujete da ćete završiti sutra, moram
4 zatražiti od Vas da počnete danas.

5 Izvolite, gospodine Milovančeviću. Imate pola sata. Počnite sa vlastitim
6 argumentima, a ako želite, preko noći možete se osvrnuti na argumente Tužilaštva
7 i vratiti se na to sutra.

8 G. MILOVANČEVIĆ: Pošto je odluka Sudskog veća da Odbrana počne završnu
9 reč danas, Odbrana će tako postupiti. Izbora nema.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančeviću.

11 G. MILOVANČEVIĆ: Osnovna teza Odbrane je da Tužilaštvo navode optužnice
12 nije dokazalo, nijedan od navoda optužnice; da optužnica predstavlja fikciju; da
13 nije podržana izvedenim dokazima; da se radi o konstrukciji koja je učinjena na
14 taj način što se jedan teritorije i jedan period vremena istrгнуo iz konteksta
15 prostora, vremena i realnih zbivanja.

16 Samo fragmer... fragmentarnim pristupom događajima na području
17 Jugoslavije tužilac kroji ovakvu optužnicu. Nelogično je, časni Sude, da u
18 paragrafu 3 svog *final brief-a*, definitivnog podneska, Tužilaštvo kaže da ovaj
19 slučaj ne služi tome da optužuje bilo koga za dezintegraciju Jugoslavije; da u

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ovom slučaju nije pitanje o tome ko je počeo rat, da nije pitanje o tome da li
2 je rat mogao biti izbegnut; da se ne odnosi na događaje iz II svetskog rata; da
3 se ovaj slučaj ne tiče uloge međunarodne zajednice u događajima u Jugoslaviji;
4 da ovaj slučaj nije o tome da li se Republika Hrvatska... da li je Hrvatska
5 delovala legalno ili ilegalno protiv Jugoslavije; da ovaj slučaj nije o motivima
6 navodnih članova, učesnika udruženog zločinačkog poduhvata i da ovaj slučaj nije
7 o hrvatskim... o zločinima hrvatskih snaga učinjenim pre, za vreme i posle rata.

8 Nelogično je da tužilac ovo kaže, jer je, prvo, ovaj Sud napravljen da
9 bi sudio najteža kršenja međunarodnog prava na području bivše Jugoslavije.
10 Dakle, ovaj Sud je ovlašćen da sudi o događajima na području Jugoslavije.

11 A drugo, sam tužilac, ovim paragrafom 3, suštinski osporava Odbrani
12 pravo da se bavi svim ovim pitanjima, a sam se bavi svim ovim pitanjima i ova
13 pitanja koristi kao teze i kao osnov za pravljenje optužnice i za dokazivanje
14 navodne krivice gospodina Martića. Kaže: "Ovaj slučaj se ne bavi pitanjem
15 dezintegracije Jugoslavije", kolega tužilac, a citira izveštaje Badinterove
16 komisije koja se tim pitanjem bavi.

17 Kaže da se ne bavi pitanjem ko je započeo rat, a tvrdi da je to učinio
18 gospodin Martić. Kaže da se ne bavi pitanjem da li se rat mogao izbeći, a uporno
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je Sudskom veću predočavao izjavu gospodina Tuđmana 24. maja 1992. da rata ne bi
2 bilo da ga Hrvats.... da se Hrvatska odrekla svoje nezavisnosti. Kaže da se
3 slučaj ne bavi ulogom međunarodne zajednice.

4 A sate i sate i desetine hiljada dolara su potrošene ovde na razmetr...
5 razmatranje odredaba Vanceovog plana, plana Z-4, izveštaja Savetu bezbednosti,
6 čitavog niza rezolucija Saveta bezbednosti. I tim se pitanjem bavio tužilac,
7 prevashodno tužilac, pokušavajući da dokaže krivicu gospodina Martića. Kaže da
8 se slučaj ne bavi motivima onih koji su navodno učestvovali u udruženom
9 zločinačkom poduhvatu.

10 Ja u mojoj praksi, sa ovoliko godina koliko imam, nisam čuo da izvršilac
11 zločina deluje bez motiva. Moraće kolega tužilac da se bavi tim pitanjima,
12 odnosno, bio je dužan da se bavi tim pitanjima. I on se suštinski bavio tim
13 pitanjima. Jedini motiv za počinjenje ovako... navod...navodnih zločina ili
14 stvarnih zločina o kojima govori tužilac, a za koje optužuje gospodina Martića,
15 jedini motiv jeste bezobzirnost, šovinizam, netrpeljivost i rasistički pristup
16 prema pripadnicima jedne nacije i jedne vere: prema Hrvatima i muslimanima.
17 Mnogo, mnogo tužiočevih svedoka je potvrdilo, uključujući i svedoka, na primer,
18 MM-78, koji se školovao sa gospodinom Martićem, da nikad nije primetio nikakve
19 tragove mržnje ili bilo kakve netrpeljivosti prema pripadnicima hrvatskog
20 naroda. I nije to bio jedini svedok koji je to rekao.

21 Kaže tužilac da ovo nije slučaj koji se bavi hrvatskim zločinima koji su
22 eventualno učinjeni za vreme, pre ili posle rata; ali tužilac ovom optužnicom

23
24
25
26
27
28
29
30

1 sakriva hrvatske zločine i sakriva sopstvenu odgovornost za propuste da goni te
2 zločine. Optužnica protiv gospodina Martića je podignuta 50 dana nakon
3 raketiranja Zagreba. Napad na zonu pod zaštitom Ujedinjenih nacija i masakr
4 civilnog stanovništva o kome govore... o kome govore izveštaji Ujedinjenih
5 nacija, izvještaji UNCVIPOL-a, UNPROFOR-a, o kojima govori ekspert Tužilaštva za
6 nestala lica i za uvijena lica, pukovnik Hrvatske vojske, gospodin Grujić, o 168
7 ubijenih ljudi. Dakle, svi ti podaci pokazuju da je tužilac deset godina,
8 jedanaest godina imao pred sobom nesumnjive dokaze o najbrutalnijim zločinima
9 počinjenim na području Zapadne Slavonije u vreme kada je, navodno, gospodin
10 Martić osvetnički delovao po Zagrebu.

11 Kada smo pokušavali da uspostavimo vezu između tih zločina i dejstava po
12 Zagrebu, po civilnim ciljevima u Zagrebu, nama je rečeno da je to odbrana *tu*
13 *quoque*, časni Sude. Nije to odbrana *tu quoque*, časno Sudsko veće, to je odbrana
14 tužiočeve odgovornosti zbog propusta da ispuni odluku Saveta bezbednosti da se
15 svi najteži zločini na teritoriji Jugoslavije počine */sic/*.

16 Vi ste nas pitali, pa zašto mi to ne vidimo sa tužiocem. Nije to posao
17 Odbrane da goni zločine počinjene na području Jugoslavije, već je to posao
18 Tužilaštva. A Tužilaštvo je da nije gonilo, nego iskrivljuje situaciju u pogledu
19 Zapadne Slavonije, kojim je počela ovaj krivični postupak. Time štiti hrvatsko
20 rukovodstvo i hrvatsku državu od odgovornosti za te zločine, prebacuje i
21 odbacuje sopstvenu odgovornost za te propuste i propuštanjem takvog progona
22 dovodi gospodina Martića u situaciju u kojoj onda zahteva doživotnu kaznu za
23 njega.

24

25

26

27

28

29

30

1 Ovo je nekoliko samo uvodnih napomena vezanih za paragraf 3 *final*
2 *briefa*. Ono što je važno za Sudsko veće to je da dokazi koji postoje u sudskom
3 spisu, da ti dokazi kroz svedoke i pismene dokaze koje je ponudio tužilac
4 pokazuju da je na teritoriji evropske države Jugoslavije postojala oružana
5 pobuna, da je postojala oružana pobuna koju je organizovala, sprovela i vodila i
6 izvršila vlast nove nezavisne države Hrvatske na čelu sa Tuđmanom.

7 Tužilaštvo je u toku svog postupka uvelo i izvelo kao dokaz iskaz
8 svedoka bivšeg pukovnika JNA, Imre Agotića. Preko njega je dokazalo Sudskom veću
9 nespornu činjenicu, koju su potvrdili i svjedoci Odbrane, a koja proizilazi iz
10 dokaza 402, *exhibita* 402, da je tačna izjava Antona Tusa, komandanta Glavnog
11 štaba Hrvatske vojske, o tome da je Hrvatska vojska krajem 1991., 1991. godine,
12 imala 200.000 kompletno naoružanih ljudi; da je imala otetih 230 tenkova - od
13 koga otetih? Od JNA! Da je imala četiris... preko 400 teških artiljerijskih
14 oružja; da je imala avijaciju, artilj... protivvazdušnu odbranu i obalnu
15 artiljeriju, dakle da je bilo kompletno naoružana armija, sila koja je u to
16 vreme, kako je to posvedočio svedok Odbrane, pukovnik Perić, bila deset puta
17 brojačano i po opremi jača od pripadnika JNA na teritoriji Hrvatske.

18 Da je u pitanju... Šta znači činjenica koju je tužilac dokazao u ovom
19 slučaju preko svedoka Agotića, da u 1991. godini, i to na primer u oktobru,
20 postoji, na primer, 24 brigade, a krajem 1991. 63 brigade Hrvatske vojske, kada
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 na teritoriji jedne suverene države koja ima regularne oružane snage, a
2 Jugoslovenska narodna armija i Teritorijalna odbrana su predstavljale regularne
3 oružane snage postojeće države Jugoslavije, kada se pojavi...

4 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite, gospodine
5 Milovančeviću, čini mi se da govorite malo suviše brzo. Prevodiocima je teško da
6 Vas prate, pa Vas molim da malo usporite. Hvala.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Zahvalan sam Vam na upozorenju i molim Vas da me
8 opomenete. Ja to nehotice učinim.

9 Dakle, kada se na teritoriji jedne suverene države pojave ilegalni
10 oružani sastavi sa ciljem da tu zemlju razbiju, da poraze federalnu vojsku, a sa
11 krajnjim ciljem da stvore nezavisnu državu Hrvatsku, o kome govori gospodin
12 Tuđman, onda je to oružana pobuna u pitanju. To nije stav samo Odbrane, na to
13 pitanje je eksplicitno odgovorio svedok Tužilaštva, gospodin Maksić, pukovnik
14 JNA, čovek koji je završio najviše vojne snage... vojne škole. Rekao je da se
15 radilo o masovnim zaprečava... opkoljavanjima, napadima protiv JNA, koji su
16 trajali polovinom 1991. do kraja 1991. godine.

17 Nije to rekao samo gospodin Maksić, rekao je i svedok Tužilaštva,
18 takozvani ekspert Theunens, službenik, činovnik Tužilaštva, ali ovde sa ulogom
19 vojnog eksperta. Na pitanje šta znači poziv gospodina Tuđmana 5. maja 1991.
20 godine da se blokiraju kasarne JNA, šta znače potom blokade i napadi na JNA i
21 šta znači 14 primirja do kojih je došlo u toku borbe, a koja odgovaraju

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 hrvatskim oružanim sastavima, ekspert Theunens je odgovorio: "U pitanju je
2 pobuna."

3 Po utisku Odbrane, sasvim očigledno je želeo da izbegne kompletan
4 odgovor, da je u pitanju oružana pobuna. Da je u pitanju oružana pobuna govorio
5 je i svedok Odbrane, general Borislav Đukić, čovek koji je takođe završio
6 najviše vojne škole i koji je detaljno opisao svoje učešće u onome što se
7 dešavalo u toku te oružane pobune. Da je u pitanju oružana pobuna govorio je
8 svedok Odbrane, pukovnik Perić. A kako je izgledala ta oružana pobuna, kakve su
9 bile njene manifestacije, time ćemo se baviti u toku sutrašnjeg dana. Sada
10 nemamo pripremljen film, časni Sude. Prikazaćemo Vam ga.

11 Kada Tužilaštvo u ovu sudnicu dovede svog svedoka, pukovnika... bivšeg
12 pukovnika JNA, Imru Agotića, i po pravilu 92bis uvede njegovu izjavu u postupak
13 i kada taj svedok potvrdi da armija Hrvatske od 63 brigade kompletno naoružane,
14 i najteže naoružana deluje na teritoriji Hrvatske 1991. godine, i kada kaže da
15 je u julu 1991. napustio JNA, a da je avgusta 1991. od strane Tuđmana postavljen
16 za načelnika štaba ZNG-a, Zbora narodne garde, takođe ilegalne oružane
17 formacije, i da je to bio do 21. septembra 1991. kada je osnovan štab Hrvatske
18 vojske, onda pukovnik Agotić potvrđuje da su na teritoriji suverene evropske
19 države Jugoslavije delovale ilegalne oružane pobunjeničke snage Republike

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Hrvatske, tada još članice jugoslovenske federacije.

2 Kada se ima u vidu da je taj svedok saopštio da ga je gospodin Tuđman
3 ovlastio da bude specijalni izaslanik za pregovore, odnosno ovlašćeni
4 pregovarač, kako kaže taj svedok, sa JNA u pogledu povlačenja JNA iz Hrvatske, i
5 kada kaže da su pregovori počeli 08.10.1991. i trajali do kraja 1991., kada se
6 JNA i povukla iz Hrvatske, onda je to dokaz Tužilaštva kome treba verovati. Ima
7 nekih kojima ne verujemo i reći ćemo zašto. Ovome verujemo potpuno.

8 Ovaj svedok, Imre Agotić, svedok Tužilaštva, potvrdio je istinitost
9 *exhibita* 402, dokaza 402, izjave generala Antona Tusa, takođe bivšeg oficira
10 Jugoslovenske narodne armije, generala, komandanta ratnog vazduhoplovstva, o
11 tome da je samo u Zagrebu te 1991. godine Hrvatska zaplenila 38.000 pušaka i
12 20.000.000 metaka i da je mnogo toga poslano u krizna područja.

13 Da je to oružje iz Zagreba slano na krizna područja u toku te oružane
14 pobune, potvrdili su svedoci Tužilaštva Marko Vuković i Vlado Vuković iz
15 Saborskog, policajci iz Saborskog, govoreći kako je u dva navrata, 24.
16 septembra, pa potom u oktobru, stigla jedinica od preko 100 ljudi, u oba navrata
17 po 100 i više ljudi, u devet ili jedanaest kamiona, donoseći oružje, municiju i
18 svu ostalu opremu. Tu činjenicu potvrdio je i svedok Odbrane, Medaković, čovek
19 sa toga terena.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Svedok Tužilaštva, Imre Agotić, potvrdio je i izjavu generala Tusa,
2 navedenu u ovom *exhibitu* 402, da ne samo da je postojala hrvatska armija od
3 200.000 teško naoružanih ljudi, nego da su "planovi već bili napravljeni za
4 oslobađanje Knina iz raznih pravaca, ali su bili prekinuti potpisivanjem
5 primirja, usvajanjem Vanceovog plana i dolaskom UNPROFOR-a".

6 I najzad, svedok Imre Agotić potvrdio je da je kao tadašnji visoki
7 funkcioner Hrvatske, jedno kratko vreme dakle načelnik štaba Zbora narodne garde
8 a potom ovlašćeni izaslanik Tuđmana za pregovore sa JNA, dakle da je bio upoznat
9 sa onim što se događalo u Saborskom u novembru 1991. godine, jer ga je
10 predstavnik lokalne zajednice zvao više puta, vrlo često, kaže gospodin Agotić,
11 tražeći pomoć radi olakšanja pritiska na Saborsko i radi naoružavanja Saborskog
12 kako bi moglo da odbrani sebe.

13 Dakle, predstavnik mesne zajednice u Saborskom kaže: "Trebalo mi oružje za
14 odbranu." Šta je značilo to oružje u Saborskom biće tema kojom ćemo sa baviti
15 kasnije. Ali, gospodin pukovnik Imre Agotić objašnjava da je u Saborskom
16 postojala jedinica Hrvatske policije i samoorganizovano stanovništvo. Isto kao i
17 stanovništvo sela sve do Sertić Poljane, koja je jugoistočno od Saborskog prema
18 Plitvičkim jezerima. To je *exhibit* 389, strana 23314. Dakle, sva sela
19 jugoistočno od Saborskog, Poljanak, Lipovača, Drežnik Grad, Rakovica do Sertić
20 Poljane, bila su naoružana i imala su hrvatske oružane sastave.

21 I najzad, još jednu važnu stvar je tužilac dokazao preko ovog svedoka,
22 to je pukovnik JNA koji je pregovarao sa JNA i do jula 1992. bio u JNA i kaže da

23
24
25
26
27
28
29
30

1 su, prema informacijama koje su dolazile iz Beograda, od političkog odeljenja
2 Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu, dakle SSNO, Saveznog ministarstva za
3 odbranu, svim jedinicama JNA je dat zadatak da Jugoslavija mora da bude sačuvana
4 po svaku cenu. I o tome su obavešteni svi pripadnici. Dakle, pripadnik
5 pobunjeničke strane, prebeg, dezertar i veleizdajnik, čovek koji se odrekne
6 zakletve prema svojoj vojsci i pređe na protivničku stranu, da bi potom protiv
7 nje ratovao, upravo to jeste, kaže: "Ciljevi JNA su sačuvati Jugoslaviju po
8 svaku cenu."

9 Pošto se bliži kraj današnjeg radnog vremena, postavlja se pitanje šta
10 znači ova rečenica: "Sačuvati Jugoslaviju po svaku cenu." Zemlja se čuva po
11 svaku cenu, časni Sude, samo onda kada je napadnuta po svaku cenu. Dakle, samo
12 na jednom deliću jugoslovenske teritorije postojalo je 200.000 iregularno...
13 iregularnih vojnih jedinica, organizovanih, snabdevenih i povedenih u oružanu
14 pobunu i oni su to sprovodili delujući kao te 63 brigade, dakle kao nezavisne
15 jedinice. To je dokazao tužilac. I pri tome organizujući kroz dotur oružja
16 oružanu pobunu na svakom delu teritorije na kome su imali sopstveno
17 stanovništvo.

18 Potvrdio je Imre Agotić da je to bilo u Saborskom. Potvrdio je komandant
19 odbrane Škabrnje da je tamo bila... bio Samostalni bataljon Škabrnja. Potvrdio
20 je da je na teritoriji zadarske opštine imao jednu trećinu teritorije opštine
21 pod svojom kontrolom sa 730 ljudi. To kaže svedok Tužilaštva, Miljanić. A drugi
22 svedok Tužilaštva, Luka Brkić, kaže: "Imali smo tada u saborskom čizme, uniforme
23 istočno-nemačke vojske, šlemove, vojne kaiševe - oni se zovu uprtači -
24 automatske puške i drugo oružje."

25

26

27

28

29

30

